

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Helsingørs
kongelige privilegerede
Skydeselskab

1766—1941

Et Rids af Selskabets Historie

Helsingør 1941
Helsingør Centraltrykkeri

Dette Rids af Skydeselskabets Historie er bygget over hvad jeg har kunnet læse mig til i Selskabets Protokoller, der er bevarede i fortræffelig Stand lige fra Stiftelsen; endvidere paa følgende Materiale:

J. M. Welsch: Bidrag til Selskabets Historie. 1916.

M. Galschiøt: Helsingør omkring Midten af forrige Aarhundrede. 1921.

Laurits Pedersen: Helsingør i Sundtoldstiden.

C. A. Vennervald: Helsingør tekniske Skole 1825—1925.

Helsingørs Avis' gamle Aargange.

Jeg takker Landsarkivet for Sjælland for beredvillige Oplysninger, og takker ligeledes alle de Brødre, som har hjulpet mig med Erintringer om Selskabets Forhold i Aarene, inden min egen Erfaring tog ved, og i Særdeleshed takker jeg Selskabets Formand, Underdirektør Valdemar Jørgensen, fordi jeg har kunnet øse af hans store Viden om alle Forhold Selskabet og dets Historie, saavel som Byens Historie, vedrørende, og gøre Brug af hans righoldige Optegnelser om Selskabet. Saare lidet af dette Skrifts Indhold var paa Forhaand Direktør Jørgensen ukendt.

Helsingør, den 8. November 1941.

B. J. Lerche.

Allerede i den tidlige Middelalder, fra de danske Købstæders første Tilværelse som selvstændige Enheder indenfor Samfundet, har Bymændene sluttet sig sammen i særlige borgerlige Organisationer. Ikke saa meget for at styre Byen, som for at staa hverandre bi under Datidens løse Retsforhold. Disse „Broderskaber“ kaldtes *Gilder*, i hvilken Betydning Ordet endnu lever i de engelske „Guilds“.

Det ældste Gilde, vi kender her i Landet, er St. Knuds Gildet i Slesvig, for hvilket Hertug Knud Lavard var Oldemand, og det var Gildebrødrene her, som i 1134 dræbte Kong Niels som Hævn for Mordet paa Hertugen. St. Knuds Gilder opstod Landet over, saaledes ogsaa her i Helsingør, hvor dets Medlemmer i 1516 af Kong Christian II fik Ret til at udtage Mededsmænd blandt Brødrene. Endvidere fandtes her et St. Gertruds Broderskab og Gilde, et St. Annæ Kompagni, og et Helligtrefoldigheds Gilde. Disse Gilder var alle, som det fremgaar af Navnene, kristeligt betonedede Broderskaber, og deres Virke bestod i Slutningen af Middelalderen fortrinsvis i Varetagelsen af kirkelige, humane og vel ogsaa selskabelige Formaal. Med Reformationen var deres Tid i det Store og Hele forbi.

Den fastere Organisation af Samfundet, som fulgte i Reformationens Kølvan, og ikke mindst Oprettelsen af de almindelige Hospitaler o. l., overflødiggjorde Gilderne i deres gamle Form, og de afløstes efterhaanden mere eller mindre af af standsmæssigt betonedede *Laug*, som dog først i det 18. Aarhundrede antog den faste Form, som vore Bedsteforældre kendte. Her i Helsingør oprettedes saaledes først i 1744 det Købmandslaug, der som „Helsingør Handelsstandsforening“ i Dag bestaar som Byens ældste Forening.

Efter den store nordiske Krigs Slutning i 1721 havde man faaet Øjet op for, at Hærens Organisation og ikke mindst dens Rekrutte-

ring maatte reformeres, og man indførte derfor den Landmilittsordning, der sammen med Nødvendigheden af at faa Skatterne ind og Jorden dyrket medførte Stavnbaandets Oprettelse i 1736. Ogsaa i Byernes Borgerskab, der ikke berørtes af Milittsordningen, vaagnede imidlertid Interessen for at uddanne sig til i givet Fald at kunne bidrage til Fædrelandets Forsvar, først og fremmest ved at dygtiggøre sig i Skydning, og da denne Interesse lykkeligt kombineredes med den de Danske iboende Trang til at danne Foreninger og med Lysten til Selskabelighed og Sport, som Tiden forstod det, opstod der i Aarhundredets Løb Landet over en Række Skydeselskaber, efter det Forbillede, der var givet af det ærværdige Kongelige Kjøbenhavnske Skydeselskab og Danske Broderskab. Efter dansk Skik gled den mere alvorlige Side af Sagen snart i Baggrunden, og Hovedvægten kom til at ligge paa Kapskydningen, til Papegøjefuglen og Skiven, og paa de festlige Lag, i hvilke de ved Skydningerne opnaaede Resultater fejredes.

* * *

Ogsaa Helsingør fik, vistnok som en af de første Byer, i 1764 sit borgerlige Skyttelaug, „Skyde-Compagniet“. Om dettes første Aar ved man ikke stort, udover at dets første Fuglekonge var kgl. Vognmester *Peter Siøsted* eller *Siøstedt*, som den 25. August 1766 gav Skive. Denne Skive findes desværre ikke mere, men man ved, at den havde følgende Inskription:

„Il faut le force contre les difficultés afin de réussir dans son entreprise“ — „Man muss anhalten, wenn man zu seinem Vorhaben gelangen will“.

Skyde-Compagniet maa imidlertid hurtigt have opnaaet en fast og god Position i Byen, thi allerede i 1766, da den 17-aarige Kong Christian VII den 16. August gæstede Byen, kunde Compagniets Bestyrelse og Fuglekonge driste sig til at søge Foretræde for Hans Majestæt for at anmode om at faa kongelig Konfirmation paa sine Vedtægter og derved blive ligestillet med det københavnske Skydeselskab.

Aabenbart har Kongen taget gunstigt imod Anmodningen, for den 25. August affatter man en allerunderdanigst Ansøgning til Hans Majestæt om kgl. Konfirmation paa „Vedtægter og Regler for Skyde-Selskabet udi Kiøbstaden Helsingør“. Den 30. September 1766 indsendes

saa til det kgl. Kancelli til Konfirmation selve „Conventionen“, der er underskrevet af Peter Siøstedt, Erich Lyche, Carl Koch, Nicolay Dahl, J. P. Meinertz og L. A. Dyring, altsaa Compagniets Fuglekonge og formentlig dets Bestyrelse. Af disse var Erich Lyche Formand for de eligerede Borgere, „de 16 Mænd“, Forløberne for en senere Tids Byraad.

Sagen behandledes med sædvanlig Kancelli-Rutine, og den 5. December 1766 konfirmerede Kong Christian VII Conventionen ved sin Underskrift paa „Vort Slot Christiansborg udi Vores Kongelige Residence-Stad Kiøbenhavn“. Dokumentet paraferedes af Baron Otto Thott, som i en Aarrække havde staaet i Spidsen for Finanserne under Frederik V. Den saaledes konfirmerede Convention blev „Allerunderdanigst bekiendtgjort for samtlige Helsingøer Byes Indvaanere paa Raadstuen den 26. Februarii 1767“, hvilket testes af Raadmand van Deurs.

Endvidere meddeler et kgl. Rescript af 6. December s. A. Selskabet Tilladelse til ved og forinden hvert Aars Fugle-Skyden at indkomme med Ansøgning om en Gave til Bestridelse af Udgifterne ved Fugleskydningen. Hans Majestæt lod straks anwise Selskabet 100 Rdl., og dette Bidrag vedvarede i en lang Aarrække, i hvert Fald til og med 1789.

Af Conventionens Indhold skal her anføres følgende:

- Art. 1. Compagniet skal bestaa af Borgere og bosiddende Indvaanere Interessenter i Helsingør. Dog skal det tillades alle honnerte Folk, civile eller militære, at tage Del i den Fornøjelse at skyde med til Papegøjen imod det aarlige Indskuds Erlægelse (2 Rdl.), men disse kan ikke vinde Hoved-Gevinsten; denne tilfalder i givet Fald den nærmest følgende Borger eller Indvaaner, der saa yder Skytten 10 Rdl. i „Premium“ og bliver Fuglekonge.
- Art. 2. Compagniet styres af 4 Dommere, af hvilke den ældste hvert Aar afgaar, hvorefter samtlige Skytter per plurima vota vælger en ny af deres Midte.
- Art. 3. Der skal være 2de Skyde-Exercicier, nemlig at skyde til Skiven og at skyde efter Papegøjen, det første hver Onsdag Aften i Juni til September.
- Art. 5. Skytterne skal begegne hinanden med Høflighed. For Banden og Sværgeren bødes 4 Sk. pr. Gang.

- Art. 6. Førend der skydes, og medens der skydes, maa intet drikkes uden til Nødtørf.
- Art. 15. Til Papegøjen skydes een Gang om Aaret, næste Onsdag efter Pinse eller en anden fastsat Dag efter Hans Majestæts allernaadigste Befaling.
- Art. 16. Paa denne Dag begyndes Skydningen Kl. 10 slet senest. Skytterne skal møde Kl. 8.
- Art. 18. Gevinsterne skal være 6, nemlig Hovedet, Rumpen, Ringen, højre Vinge, venstre Vinge, og Kongen, som er det sidste Stykke af Papegøjens Brystplade. Paa Jernet, som Papegøjen er beslaget med, sættes et Mærke, og den, der nedskyder Jernet med hele eller Størstedelen af Mærket, faar den dermed følgende Gevinst.
- Art. 19. Fuglekongen skal lade opsætte en ny Papegøje til næste Skydning.
- Art. 22. Tillader Cassens Tilstand det, kan Interessenterne, naar Fuglen er aldeles nedskudt, nyde et tarveligt Tractement.
- Art. 23. Til Papegøjeskydningen kan indmeldes Membra Honoraria eller Gæster for den ældste Dommer (Formanden), hvis Navn forud skal bekendtgøres i Gazerterne.
- Art. 24. Kun een Dommer kan afgaa hvert Aar, bortset fra Dødsfald,
- Art. 26. Saasom ingen Egennytte bør have Sted imellem Interessenterne, men enhver bør hensee hvorledes Selskabet Tid efter anden kan bringes i Anseelse og Velstand, saa maa Dommerne for deres Arbejde og Umage ej heller vente nogen anden Belønning end den Ære og Berømmelse vel og troiligen at have forestaaet Compagniets Sager og i Forsamlingerne at have de øverste Pladser efter Anciennitet.
- Art. 28. Det er Fuglekongens Forret at proponere Skaaler, ved hvilke Kanonerne skal løsnes. „I det øvrige, og uden at gøre Selskabet nogen Proposition, drikke enhver hvad Skaal hannem lyster“.

Adskillige af disse Bestemmelser er tidsprægede, men mange af dem er gældende den Dag i Dag, saaledes Art. 15, Art. 19, til Dels Art. 22 og 23, og navnlig Art. 26 om Dommernes Belønning og Art. 18 om Gevinsterne ved Fugleskydningen og Bestemmelsen af hvem de skal tilfalde. I Realiteten er der i den sidstnævnte Artikel kun

sket den ene Ændring, at den i vore Øren bramfri Betegnelse for Gevinst Nr. 2 er ændret til „Halen“, og at den er rykket op til at blive den næststørste Gevinst.

* * *

Den originale Convention med den kongelige Underskrift opbevares endnu i Selskabet, og desuden er den Ord til andet indført i Selskabets ældste Protokol. Dennes første Side er prydet med en farvelagt Tegning, bestaaende af en ornamental Ramme, foroven en Fugl med en Ring i Næbbet, paa Siderne et Splitflag og et Koffardiflag, og forneden en Ringskive med Kanoner og Bøsser. Inden i Rammen er prentet: „Protocol for Skyde-Compagniet udi Helsingør“ samt dettes Valgsprog: „La Gloire Est La Récompence“. Forfatterskabet til Valgsproget fremgaar af det under Tegningen prentede Vers:

„Tryk til, træf Brøstet ret, at Pladen ned kand falde,
„Saa skal man overalt, dig Fugle-Konge kalde,
„Da dig til Ære skal, omhænges dette Baand,
„Som givet er af Een oprigtig Ven og Haand.

Helsingør den 25. August 1766,
PETER SIØSTEDT.“

Peter Siøstedt, der saaledes var den drivende Kraft i det helsingørske kgl. privl. Skydeselskabs Oprettelse, og utvivlsomt med Rette benævnedes (og fordrede at blive benævnt) dets Stifter og „Fundator“, var som nævnt kgl. Vognmester, hvilket vil sige Postholder, og tillige var han Herbergerer, altsaa Gæstgiver. Han var født i Skaane i 1727 og saaledes svenskfødt, hvorved det dog maa erindres, at det ved hans Fødsel kun var 6 Aar, siden Danmark definitivt opgav Skaane, og kun 17 Aar siden den danske Hær sidste Gang stod paa skaansk Grund. Han blev oplært i Skræderfaget, kom som Skrædersvend til Helsingør, og efter at have gjort Mesterstykke fik han den 25. Maj 1758 Borgerskab som Skræder i Helsingør. Denne Beskæftigelse har imidlertid ikke i Længden tilfredsstillet den initiativrige Mand, for den 23. Juni 1766 erhvervede han ved Auktion for 2404 Rdl. Gaarden Nr. 427 paa Stengade, det nuværende „Hotel du Nord“, „Casino“ etc. Ogsaa den Gang var dette Hus Gæstgivergaard, og Siøstedt lod Skræderhaandværket fare og blev kgl. Vognmester og Herbergerer. 1770 fik han Bevilling paa at være bestandig Vognmester og Herbergerer i Byen, samt at hans Gaard, hvor han iøvrigt havde ladet indrette et

bekvem Billard til Divertissement for Enhver, herefter skulde være Postgaard. Han giftede sig i 1778 med Jfr. Benedicte Grøndal, og hans Forretning har aabenbart trivedes godt, for han sad paa sit Privilegium og sin Gaard til han døde i 1802, 75 Aar gammel, og da han begravedes den 1. Februar 1802, skete det „med hel Skole“, hvilket vil sige at alle Skolens Disciple sang over ham, altsaa den fineste (og dyreste) Begravelse. Hans eneste Søn Bendt Petrus Siøstedt overtog Arven efter ham.

Man har desværre intet andet Billede af Siøstedt end det, som Lægen J. T. de Meza, hvis Maleri hænger i Selskabets Lokaler, i sine Erindringer har tegnet af ham. Dr. de Meza, Faderen til General de M., kom til Byen i 1784, og den første Helsingørborger, han efter sin Ankomst talte med, var Siøstedt, som han beskriver saaledes:

„Man forestille sig en gammelagtig, men rank, høj Mand med „et blidt og muntert Ansigt, snaksom høflig i det uendelige, „svensk af Fødsel, hvad han ikke vilde være bekendt; thi han „talte godt Dansk, noget Italiensk og gebrokket Fransk samt „Tysk, med hvilke Sprog han ved alle Lejligheder slog om sig „som Trommelstokker. Han var iført pudret Pidskeparyk og „— Nathue. En gammel rød Skarlagens Kjole og Vest med „smalle Guldgalloner, stum (korte) Skøder, store opslagne, gule „Skindbuxer og Støvler med Sporer paa — saa har man Hr. „kgl. Vognmester Siøstedt, som han gik og stod i levende Live.“

Billedet er jo særdeles levende, og det stemmer godt overens, baade med Anvendelsen af franske og tyske Fyndsprog paa Siøstedts Skive og i Selskabets Valgsprog, og med det Billede, som forskellige Tilførelser i Selskabets Protokol tegner.

Det tjener til Ære for Siøstedts Personlighed, at han, skønt af jævn Herkomst og Profession og tilmed af svensk Nationalitet — hvilken Nationalitet paa det Tidspunkt ingeni lunde var særligt estimeret her i Landet — alligevel paa saa kort Tid har kunnet opnaa en saadan Position i Byen, at han paa Borgerskabets Vegne med Held kunde andrage om en kongelig Gunstbevisning, og bevæge kgl. Borgmester og Raadmænd til sammen med andre af Byens førende Mænd til at indtræde som Dommere i Skydeselskabet. Skydebrødrene var da ogsaa fuldt paa det Rene med hvad Selskabet skyldte Siøstedt, og det besluttedes, at hans Skaal skulde proponeres ved hver Fugleskydning

og ved hver festlig Lejlighed, hvor Brødrene var forsamlede, og at denne Skaal skulde honoreres med trende Kanonskud fra Selskabets Salutkanoner.

I hvert Fald til at begynde med skyldte man Siøstedt endnu mere. Det første Protokollat den 31. Marts 1767 i den nye Protokol, der er undertegnet af Thos. Baildon, Peter Frøde, N. Davidsen og E. Balling, omhandler Revisionen af det gamle Compagnis Regnskaber, der aflagdes af Siøstedt og fandtes i fuldeste Orden med alle Bilag etc. Skønt Siøstedt af sin egen Lomme havde anvendt meget til „Ziir og Prydelse paa det menageerligste“, var der dog en Underbalance paa 97 Rdl. 4 Mk. 10 Sk., hvilket Beløb Hr. Siøstedt dog var saa billig at ville lempe sig efter Cassens Tilstand. Det ses dog ikke af Protokollen, om Beløbet nogensinde er blevet betalt.

Der var iøvrigt nogle Begyndervanskeligheder, da de nye Vedtægter skulde føres ud i Livet. Den 1. Juli 1767 gav et Interessentmøde Dommerne Paabud om at lade Skydebanen planere og istandsætte til Skydningen, og der bestemtes følgende Præmier til Fugleskydningen:

„For Papegøy-Kroppen	een Caffé Kande paa 46 à 48 Lod
„ Hovedet	een Sukker Bøsse paa 18 à 20 Lod
„ Høyre Vinge	een Bouillon Skæe paa 18 Lod
„ Venstre Vinge	een Fløde Kande til 16 Lod
„ Rumpen	een Fiske Skee til 14 Lod
„ Ringen	een Pounche Skee til 6 Lod.“

Skydepengene for hver Interessent sattes til 3 Rdl.

Dette var imidlertid ikke Dommernes Mening, og den 4. Juli holdt de Møde og tilførte Protokollen, at de ved Godkendelse af Siøstedts Regnskab havde i Conformitet med den gamle Vedtægt forrettet den dem paahvilende Pligt, hvorfor de nu (uden smaaligt Hensyn til den nye kgl. confirmerede Vedtægt) nedlagde deres Hverv og overdrog Compagniets Casse og Dokumenter til Fuglekongen, Raadmand van Deurs.

Den 8. Juli holtes saa et nyt Interessentmøde, „hvor da uformodentlig maatte bemærkes en sælsom Tilførsel, som var skeet af Compagniets forrige Dommere“. Man valgte saa 4 nye Dommere, nemlig som ældste Dommer Borgmester (1763—1800), Cancelliraad Tewis Wilde, Raadmand og Byfoged Heinrich à Møinichen, Formanden for

de 16 Mænd, Købmand Erich Lyche, og Købmand Carsten Meulengracht, som „Compagniet var forvisset om vilde iagttage Skyde-Articlerne og god Ordens Holdelse iblandt Interessenterne.“ Det var Byens mest ansete Mænd, der her traadte i Spidsen for Selskabet, og dermed var dets Position fastslaet og dets Fremtid sikret.

* * *

Skydningen har sikkert lige fra Begyndelsen i 1766 foregaaet paa Skydebanen Syd for Svingelport, i den saakaldte „Kokkens Have“, som nu for Størstepartens Vedkommende er Villa „Sveablik“s Have, medens en Del af Arealet optages af Teknisk Skole. Paa den store Høj i Haven holdt ifølge Overleveringen i Efteraaret 1658 den svenske Konge Carl X Gustav og iagttog Kampen mellem den svenske Flaade og den hollandske Flaade under Admiral Obdam, der undsatte det belejrede København.

Af den gamle Skydebane med Højen har man flere Gengivelser, saaledes Agent Claessens Skive fra 1777, Færgemand Bakkes Skive fra 1818, og Købmand Lunds Skive fra 1835. Paa dem alle ser man i Forgrunden Fuglestangen, som var en høj, rigget Mast med Mærs, paa hvilken Papegøjen var anbragt vandret øverst oppe. Man skød altsaa opad, naar man skød til Fuglen, hvilket selvfølgelig medførte, at Egnen bagved Skydebanen var i høj Grad usikker, naar Skydning foregik paa Banen. Mærkværdigvis foreligger der ingen Beretninger om, at Mennesker er bleven ramt af vildfarende Kugler, men i 1855 og flere Gange senere paatalte Byfogden, at saadanne Kugler var slaet ned i Huse og Haver i Omegnen. Med den stærkt tiltagende Bebyggelse efter Værftets Oprettelse og Kystbanens Aabning blev Situationen imidlertid efterhaanden uholdbar, og omsider i 1901 maatte Skydningen forlægges til de militære Skydebaner ved Teglstrup Hegn, hvor den siden har foregaaet.

I de første 20 Aar var Selskabet kun Lejer af Skydebanen, til hvilken Adgangen har været ad den nuværende Strandvej fra Svingelport og derpaa op ad den Vej, der nu fører forbi Teknisk Skole og fortsættes ad den krumme Sti eller Smøge langs Stengærdet op til Stubbedamsvej, hvilken Vej efter afd. Overlærer Laurits Pedersens Opfattelse var den gamle Vej fra Helsingør til Gurre. I 1787 ejedes Skydebanen af Christian Clausen Plum, som forpligtede sig til at oprette en ziirlig Port, medens Ejeren af Arealet mellem Skydebanen og

den i 1780 anlagte Kongevej paa visse Betingelser afstod til Byen et Areal til Anlæggelse af Skydebaneallé, altsaa det Stykke Vej, der fører vinkelret paa Kongevejen ned til den endnu staaende Port. Som Navnet viser, har dette Vejstykke været træbeplantet, men Træerne er forlængst gaet samme Vej som de allerfleste af Byens øvrige Vejtræer.

I 1791 ejedes Skydebanen af en Hr. Eckert, som ved Skøde tinglæst den 16. Januar 1792 solgte den til Skydeselskabet for 1600 Rigsdaler. Til Prioritering vurderedes Ejendommen til 2400 Rdl., og Selskabet laante de 1600 Rdl. af St. Olai Kirkes Midler, medens 10 Medlemmer laante det ialt 300 Rdl. Hermed betraadte Selskabet første Gang Laanevejen, paa hvilken det siden har været en hyppig Trafikant, og det blev Grundejer, hvad det ogsaa har været siden da.

Paa Skydebanen forefandtes et forholdsvis stort Hus, som det ses paa Claessens Skive fra 1777, og i de første halvthundrede Aar dannede dette Rammen om Selskabets daglige Liv og Festiviteter, medens Skydningen foregik i Haven.

* * *

Som nævnt i Conventionen holdtes der to Slags Skydninger, den ugentlige Skiveskydning i Sommerhalvaaret, og den aarlige Kongefugleskydning. I de første Aartier var Deltagelse i Skiveskydningerne mere eller mindre obligatorisk, overensstemmende med Selskabets til Grund liggende Tanke, og der var anselige Sølvpræmier at vinde ved dem, ligesom Resultaterne og Deltagernes Antal omhyggeligt opnoteredes i Protokollen. Men Fugleskydningen var Selskabets store Højtidelighed, der foregik under Udfoldelsen af et stort Ceremoniel. Kongehusets Medlemmer og høje Honoratiores indbødes, Generalforsamlingen bestemte Præmiernes Størrelse og Traktementets Art og Pris, Fuglen rejstes Aftenen før Skydningen, og samtidig bestemtes Skytternes Rækkefølge. Paa selve Skydedagen mødte Skytterne i Henhold til Conventionen Kl. 8, alle i stiveste Puds. Man levede jo i Rokotiden — Holberg var først død 12 Aar før Selskabets Stiftelse — og vi maa forestille os 1770'ernes Skytter i pudrede Parykker, med lange Frakker og Veste, Knæbenklæder og Spændesko, et langt festligere Syn end Nutidens yderst dagligdags klædte Skydebrødre. Skydningen begyndte Kl. 10, men afbrødes ved 12-Tiden, da man gik til Middagsbordet, hvorefter der ikke blev mere Skydning den Dag.

Næste Dag fortsatte man, men da man denne Dag skulde have Frokost, som Fuglekongen traditionelt skulde give, er det ikke til at undre sig over, at det ofte hændte, at Brystpladen endnu den tredje Dags Eftermiddag ikke var faldet. Saa blev Fuglestangen fældet og Pladen besigtiget, og hvis det da skønnedes, at der ikke var Udsigt til, at den snart vilde falde, „stak“ man til Skiven, d. v. s. hver Skytte skød eet Skud til Skiven, og den, der havde det bedste Skud, blev saa Fuglekonge, forsaavidt han da var „Borger“, altsaa havde Borgerbrev i Byen. I modsat Fald gik Præmien og Værdigheden til den Borger, der derefter havde bedst Skud, hvilket ogsaa var Tilfældet, hvis Pladen blev nedskudt til en Ikke-Borger. Dette skete adskillige Gange.

Den nye Fuglekonge førtes derefter, sammen med den afgaaende, op under Fuglestangen, hvor Kongebaandet blev aftaget den gamle Konge og under Kanonsalut hængt om Halsen paa den nye. Denne højtidelige Ceremoni foretoges af Byens fornemste Officer, Kronborgs Kommandant, som iøvrigt ogsaa i Reglen skød for Kongen og Kongehusets Medlemmer. Symbolet paa Fuglekongens Værdighed var et grønt Silkebaand med røde Kanter — Selskabets Farver — i hvilket hang et Sølvskilt med Papegøjen. Det har set ud som det nu i den store Læsestue ophængte Ærestegn, der i 1880 overræktes Selskabets Æresmedlem, Købmand K. F. Marstrand. Først i 1892 afløstes Baandet af den nuværende gyldne Kæde. — Om Aftenen, efter at den nye Fuglekonge var bleven behørigt fejret, blev han gelejdet hjem til sin Bolig af Brødrene i Procession, hvad næppe har gaaet stille af.

Som nævnt blev der snart Tradition for, at Fuglekongen gav Frokost til Skytterne paa den anden Skydedag. Desuden skulde han efter Lovene sørge for Fuglen til den næste Fugleskydning, og endvidere skulde han give et Sølvskilt og en Skive. Nogen billig Fornøjelse var det ingenlunde at blive Fuglekonge, dengang saa lidt som senere. Den ældste Dommer skulde ved sin Afgang ligeledes give en Skive, saa at man havde baade Kongeskiver og Dommerskiver, og først i 1820 synes denne Pligt for Dommerne at være ophævet. Efter dette Aar findes kun to Dommerskiver, nemlig Lieutenant Tegners fra 1824 og Capitain, Bundtmager Werners fra 1831. Sidstnævnte Skive er iøvrigt ogsaa den sidste med tysk Text. Fuglekongernes Pligt til at give Skive bestaar derimod den Dag i Dag.

Til at begynde med blev der skudt bravt til disse Skiver, hvor-

for mange af dem er gennemhullede og splintrede. I 1787 stilledes ganske vist Forslag om at undlade dette, men Medlemmerne udtalte med stort Flertal, at „intet kan smykke en Skive mere end at den med mange gode Skud er stafferet“. I 1820'erne begyndte man imidlertid at nøjes med at give Skiverne enkelte, nærmest vel symbolske, Skud, og satte omhyggeligt tilpassede og malede Træpropper i Kuglehullerne, og med Midten af 1830'erne ophørte man — heldigvis — helt med at skyde til dem. Da havde de ogsaa naaet en saa stor topografi- og kulturhistorisk Værdi, at Vandalismen ved at skyde til dem var aabenbar.

Det kgl. privl. Skydeselskabs første Fuglekonge — i 1767 — var Raadmand G. J. van Deurs, hvis Skive, der i en Laurbærkrans viser en Fugl, fra hvis Næb hænger et lille, rundt Spejl (Sigtepletten), bærer Devisen: „Le vainqueur seul la Mérite“. Den hænger nu i Solenitssalen. Den næstældste Skive er Borgmester Wildes Dommerskive fra 1768, som viser et tremastet Skib, der ligger for Anker, mens en paa Kysten staaende Vildmand lægger Armen om Skibets Flag! De første Aartiers Skiver var i det Hele taget ret naive, og oftest med allegoriske Motiver.

Foruden at give Skive skulde det 18. Aarhundredes Fuglekonger tillige, som nævnt, give Sølvskilte til at hænge paa Kongebaandet. Disse var smukt forarbejdede og ret vægtige; i 1808 havde man 22 saadanne Skilte, som tilsammen vejede 120 Lod. De afgav tillige ypperlig Plads for indgraverede Indskriptioner, af hvilke et Par Exemp-ler skal nævnes. Færgemand Sodenæs, der var Fuglekonge i 1771, skrev paa sit Skilt:

„Saa længe Mast og Seigl er til,
Saa længe Skib hvor Roeret vil
paa Havets Ryg kand flyde.
Saa længe Øresund har Vand
og Helsingøer en Færgemand
som Bølgen Trods kand byde,
Saa længe bor iblant os Fred
og borgerlig Samdrægtighed
Enhver al Lykke nyde.
Med dette Ønske jeg afgaar
som Fugle-Konge for i Aar
Og takker for den Ære.
Vort Skydeselskab staae i Flor
Saa længe Græs i Dalen groer,
Og Bakken os kan bære.“

Etatsraad, Toldkammerer J. G. Putscher, som i 1752 byggede Gaarden Stengade 48, ved Siden af Selskabets nuværende Ejendom, havde i 1773 nedskudt Pladen til Arveprins Frederik, Kong Christian VII's Broder, som altsaa blev Fuglekonge. Putscher — ikke Prinsen — skænkede i den Anledning et Skilt med følgende Inskription:

„Husk!

Skydekompagnis det glade Øjeblik
som dig til Konge gav den bedste
Konges Broder
vor Arveprins, vor dyre
FREDERIK.

En venlig Søn af Landets
sande Moder.

Ham Dydens faste Skiold og Nødens visse Tolk,
Den vise Mæglere for tvende Rigers Folk,
Hvis Ord og Gerninger det ømme Hjerte viser,
som vi hos Faderen og hele Stammen priser.
Husk det,
og glem saa kun ved denne aarlig Skik,
at ved mit heldig Skud vi denne Højtid fik.“

Og endelig denne:

„Vær

Skyde-Selskab stolt
at anden Gang du fick
til Konge for dit Laug
vor dyre FREDERIK

Ham, Dydens, Rettens, Cronens Stytte,
Ham, Alles Tilflugt, Alles Nytte;
men bliv derfor som

Hand

En trofast Borger, Ven, Søn, Broder, Ægtemand
Hver i sit Fag og Stand.

Glem saa

at den, der dig den stolte Ære vandt,
var udenfor din Kreds
Skiønt Cronborgs Commendant.

Helsingør den 9. Augustii 1780.

Carl Heinrich von Ellbrecht

Oberst-Lieutn., General Adjudant og Inter. Commendant.“

Selskabets Ælde ses tydeligt af denne Sprogbrug, som jo var naturlig og selvfølgelig for Datiden.

Nævnes skal endnu de Kanoner, som anvendtes til Salut ved

Øverrækkelsen af Kongebaandet. Det var smaa Salutkanoner, som var opstillede paa Skydebanen, og de spillede en stor Rolle i Cere-
moniellet. Man saluterede for Fuglekongen, for Skuddene for Kongehuset,
Kongens Skaal, ogsaa — til at begynde med — Fundatorens Skaal,
og ved mange andre Lejligheder. De første Kanoner var smaa, men
i 1789 fik man i Frederiksværk støbt nye Kanoner, som tog 2 Lod
Krudt mere end de gamle, og disse Malmkanoner er endnu i Selska-
bets Eje, om end ikke for Tiden i dets Værge. De staar om Somme-
ren Vagt om Holger Danskes Statue paa „Marienlyst“.

* * *

I Selskabets første Aar spillede kgl. Vognmester Peter Siøstedt,
som naturligt var, en betydelig Rolle. Selskabet har sikkert været
hans Hjertebarn, og da han i 1778 afgik som ældste Dommer, skrev
han paa sin Dommerskive:

„Paa Skyde-Compagniets Wel
har jeg anvendt ald Flid,
og 3die Skiwer til dets Lyst,
har skiænkt paa 12 aars Tid.“

De to første af disse Skiver findes ikke mere. Det er paafaldende,
at selve Stifteren først 8 Aar efter Stiftelsen vælges til Dommer. Sand-
synligvis har han i lovlig høj Grad opfattet sig selv som højeste
Autoritet Selskabet vedrørende, og dette har efterhaanden irriteret
hans Med-Brødre. I 1789, da man havde faaet de nye Kanoner, ved-
tog man, i alt Fald officielt af Sparsommelighedsgrunde, at stryge
Salutten for Siøstedts Skaal som Fundator, hvilket han selv stemte for,
hvorpaa han strax for i Blækhuset for at affatte en Protestskrivelse,
hvis meget uklare Stil iøvrigt viser, at det ikke er ham, der har affat-
tet Selskabets Convention. Med 13 af 17 Stemmer toges Protesten
til Følge, men nu var der konstateret et Brud. I 1794 indførtes en
ny Orden i Medlemsfortegnelsen, hvorved Siøstedt følte sig brøsthol-
den over, at hans Position som Stifter forflygtigedes. Man vedtog
saa at trøste ham ved at opsætte et Æreminde for ham i Selskabets
Lokaler, og indvie det ved en Fest, men allerede Aaret efter blev
Bruddet aabent, og en Generalforsamling vedtager, „at hvo af Selskabet
som enten proponerede eller kaldte Hr. Siøstedt Stifter eller Fundator
og eller saaledes ville drikke hans Skaal i nogen Forsamling paa Sky-
debanen, skal strax bøde til Selskabets Fattig-Casse 2 Rdl. for hver

Gang“. Siøstedt, som var til Stede, udmeldte strax sin unge Søn, men blev selv.

To Maaneder senere besværer Dommerne sig over „trættekære Personers Chikanerier“; saa faar de vedtaget strenge Mulkter for Fornærmelser i Selskabet, og den 4. Maj 1796 ikendes selve Fundatoren en Mulkt paa 12 Mark „for uanstændig Opførsel imod Dommerne og andre“. Samtidig idømmes forøvrigt hans svorne Tilhænger, Bødkermester Hecht, 20 Rdl. i Mulkt for 1) ved Festen paa Kongens Fødselsdag at have trukket sin Kaarde og sat den for Brystet af ældste Dommer, der bad ham være ordentlig og tage sin Hat af, samt 2) for at have pebet i Generalforsamlingen, og 3) at have drukket Siøstedts Skaal som Fundator.

Siøstedt appellerede til en Generalforsamling, som imidlertid vedtog, at Dommen over ham skulde ved Magt at stande. Det var det sidste Straa, og nu trak Selskabets gamle Stifter sig tilbage fra det. Skønt han først døde i 1802, nævnes han ikke mere, og hans Underskrift findes ikke mere under Generalforsamling-Protokollaterne. Hans Æreminde blev imidlertid hængende paa sin Plads, og i 1811 blev det forsynet med nyt Glas og Ramme. Det findes ikke mere; maaske er det gaaet tabt, da Selskabets Bygning brændte i 1849.

Det var iøvrigt langt op i Selskabets Historie en dagligdags Hændelse, at Medlemmerne geraadede i Klammeri og fornærmede hinanden og — ikke mindst — Dommerne. Beretninger om saadanne Stridigheder og deres Bilæggelse eller de for Fornærmelser ikendte Bøder fylder meget i Protokollerne. Sandsynligheden taler for, at Vinen til Tider i de glade Lag løsnede Tungerne lidt for rigeligt, og Æresbegrebet var jo den Gang mere udviklet end det er i Dag. Og saa Dommerne kunde have svære indbyrdes Batailler, med gensidige Mulktkrav. Mulktering anvendtes i det Hele taget; saaledes idømmes i 1816 en Major Schultz 5 Rdl. for at have taget sin Husholderske med til Kongeballet, og i 1853 betaler forhenværende Fuglekonge, Proprietær Resch til Borupgaard, 25 Rdl. i Bøde for at have fornærmet flere Medlemmer og ituslaaet Lysekronen i Havesalen, Figuren paa Kakkelovnen (Venus?) m. m., hvorudover han betalte Istandsættelserne. Det var nu hans Maade at more sig paa.

Selskabet styredes nok af Dommerne, men det var alligevel en højst demokratisk Institution, idet Dommernes Myndighed til at disponere var meget begrænset. Som Følge heraf holdtes ustandselig

Generalforsamlinger, skønt disse besværligt maatte indkaldes ved Cirkulære („Helsingørs Avis“ begyndte først at udkomme i 1798). Det var saaledes til at begynde med Generalforsamlingen, der skulde indballottere nye Medlemmer, bestemme Dagen for Skydningerne og Præmierne for disse, bestemme hvorledes Kongens Fødselsdag o. l. skulde fejres, godkende Dommernes Akkord med Selskabets Vært og Traktementet ved hver enkelt Fest o. s. v. Da Protokollaterne skulde underskrives af samtlige Tilstedeværende — som det endnu sker i Helsingør Handelsstandsforening — har man herved et klart Billede af hvem der interesserede sig for Selskabets Liv og gav Møde i det.

* * *

De allerfornemste Medlemmer gav ikke personlig Møde. Kong Christian VII, Kronprins Frederik, Arveprins Frederik og Prins Carl, Landgreve af Hessen, var Medlemmer. Kongen allerede fra 1766, Kronprinsen fra 1776. Baade Arveprinsen og Landgreven var to Gange Fuglekonger, og den sidstnævnte skænkede i 1795 som Fuglekonge Selskabet en forgyldt Sølvpokal, „som fyldt nogle Gange med Vin gik Selskabet rundt“. I 1776 blev Struensees Efterfølger som Rigets mægtigste Mand, Indfødsrettens Ophavsmand, Stats- og Geheime Cabinets Secretaire Ove Høegh Guldberg, Selskabets Fuglekonge.

Iøvrigt var Selskabet jo „borgerligt“, og de fleste af Skydebrødrene var da ogsaa næringsdrivende Borgere, Købmænd, Haandværksmestre, og de for Helsingør særegne Færgemænd. Dertil kom Garnisonens Officerer og Byens og nogle af Øresunds Toldkammers kgl. Embedsmænd. Af de sidste er nævnt Etatsraad Putscher; af Byens Embedsmænd kan, foruden de tidligere anførte, nævnes Byfoged, senere Borgmester Bertel Børnsen, hvis Maleri hænger i Byraadssalen paa Raadhuset, og den første af Slægten Olrik her i Byen, Raadmand, Hospitalsforstander C. M. Olrik. Han døde i 1793, og hans Søn, Holger Ludw. Olrik, arvede, kun 24 Aar gammel, hans Embede som Hospitalsforstander, blev senere ligeledes Raadmand, og var i en Aarrække Selskabets Orakel. Hans Sønsøn Jacob Baden Olrik, Byfoged og senere Borgmester i Helsingør, var Medlem af Selskabet fra 1833 til sin Død i 1875, og hans Sønsøns Sønsøn, Elias Olrik, er i Dag Dommer i Helsingør og ligeledes mangeaarigt Medlem.

Det store Flertal af Selskabets menige Medlemmer i det 18. Aarhundrede er i Dag blot Navne blandt andre. Købmand Sprunck,

Købmand C. C. Plum, Købmand J. A. Späth, Købmand Schøning, Tømrermester Kratz, Bagerne Dose og Søren Møller, Købmand J. Leerbech, for at nævne i Flæng nogle af den ældste Tids Fuglekonger og Dommere, viser Selskabets sociale Struktur.

* * *

I Aarene op til 1800 fæstnedes Selskabets indre Liv, og dets Traditioner grundlagdes. Iøvrigt skete, bortset fra Erhvervelsen af egen Ejendom og de dermed følgende Bryderier med Vedligeholdelse og Reparationer, og ikke mindst Besværet med at skaffe de fornødne Midler til Selskabets Drift, ingen større Begivenheder. Den franske Revolution sætter sig ikke Spor i Selskabet, og de med Revolutionen følgende Krige afspejles kun ved Indskriften paa Købmand Braunbehrns' Skive fra 1792:

„Mens Krig og Spliid fortærer Folk
Og Lande vorde øde,
Saa giv O Gud hver Daner Mand
Til Søes til Lands hver i sin Stand,
at finde Brød og nyde Fred
som Livet kan for søde.“

Dette er jo Neutralitetens store, om end lidet heroiske, Maal, og Danmark holdt sig neutralt i Tidens Krige og lukrerede derved.

Selv en Begivenhed som Slaget paa Reden i 1801, der bragte Krigen ind over Danmark, giver ikke Anledning til nogen Ændring i Selskabets Liv. Den sædvanlige Fugleskydning afholdtes den 15. Juli 1801. Fabriqueur Mentz blev Fuglekonge, og hans Skive bærer blot Devisen:

„Varigt skal vort Selskab staae,
Naar Enighed det styre maae“.

De Helte af 2. April skriver han intet om. Samme Mentz havde forøvrigt ogsaa været Fuglekonge i 1793, men kaldte sig da slet og ret Bager.

Men saa kom det engelske Overfald paa København i 1807, og det gik ikke saa stille hen i Selskabet. Englænderne bortførte som bekendt hele vor Flaade, og Landet over rejste der sig en kraftig Bevægelse for at søge tilvejebragt Midler til Bygning af en ny Flaade. Skydeselskabet for sin Del vedtog den 21. Januar 1808 at skænke Selskabets Sølvtoj som Bidrag hertil, og at yde 150 Rdl. aarligt til

samme Formaal, saalænge Krigen varede. Den øjeblikkelige Gave kom til at bestaa af de tidligere omtalte 22 Sølvskilte, Prins Carls Pokal fra 1795, der vejede 105 Lod, og 100 Rdl. kontant, som alt-sammen Dagen efter indsendtes til Admiralitetet. Og da Fuglekongen for 1807, Lieutenant i det borgerlige Artilleri Schrøder, skulde give Skive, valgte han som Sujet en Officer og 6 Soldater i samme Artilleris røde Uniform, staaende om en Kanon, der lige er affyret mod en Orlogsmænd under Sejl og med det engelske Flag vajende under Gaf-len. Devisen var:

„Dig Fædreland vor Kraft indviet være.
For Dig vi trofast Kampens Gladvind bære.“

Krigen fortsatte jo lige til 1814, men Selskabet afholdt uanset denne sine sædvanlige Skydninger, i 1808 dog uden tilhørende Festmiddag. Men i 1814, det Aar, da Danmark ved Kieler-Freden maatte afstaa Norge, var man dog ikke mere nedbøjet end at man fejrede Fugle-skydningen ved en Middag, i hvilken 134 Personer deltog.

Der er i første Halvdel af det 19. Aarhundrede paafaldende mange Officerer i Selskabet, men det store Flertal af dem mangler det nobilerende „von“, som da kendetegnede Hærens Officerer. De var da heller ikke helt saa drabelige Krigsmænd, som Titlerne antyder, men derimod Befalingsmænd i Brandkorpset og navnlig i det ovenfor nævnte borgerlige Artilleri, Borgervæbningen, der var oprettet efter 1801. Det var den honnerte Ambitions gyldne Tid, og de brave Køb-mænd og Haandværkere soled sig i Glansen af deres militære Charger som Lieutenant, Capitain, Major og endog Oberst-Lieutenant. I Pro-tokollen, og sikkert ogsaa i daglig Tale, nævntes de altid med deres militære Titel, mens deres borgerlige Erhverv i Reglen kun anføres paa Skiver o. l. Nævnt er allerede Fuglekongen fra 1807, og Capitain, Bundtmager Werner, en indvandret Tysker. Han, der var Opfinder af de berømte „Helsingør-Huer“, var iøvrigt bl. a. stærkt interesseret i Haandværkerungdommens Uddannelse og i den i sin spæde Begyndelse værende Teknisk Skole, og Skydeselskabet havde en saa stor Plads i hans Hjerter, at han i sit Testamente androg om at maatte blive begra- vet i Skydebanens Have, hvilket bevilgedes. Endvidere kan nævnes Capitain, Smedemester Daniel Lundsteen, hvis Jern-Gravmæle endnu ses paa Helsingør Kirkegaard, Lieutenant Liebman, hvis Købmandsbor-

gerskab kun nævnes en enkelt Gang, skønt han var et fremtrædende Medlem og ofte omtales i Protokollen, og ikke mindst Oberst-Lieutenant, Ridder Hansen. Denne Stabsofficer var oprindelig Pædagog og Magister, og tog i 1806 sin Afsked som Konrektor ved Latinskolen, hvorefter han helligede sig det borgerlige Artillerikorps, hvis Chef han blev, lige til sin Død, næsten 90 Aar gammel.

* * *

Selskabet lod i 1797 Plankeværket om Haven erstatte med et forsvarligt Stengærde, som endnu hegner denne langs den krumme Vej op til Stubbedamsvej, og i 1803 opførtes en ny Bygning ved Indkørselsporten, sikkert den Pavillon tilhøjre for Porten, som ses paa Werners omtalte Skive fra 1831. Men den gamle Hovedbygning var efterhaanden bleven saa medtaget af Tidens Tand, at man jævnlig maatte udskrive extra Bidrag blandt Brødrene til dens Reparation og Vedligeholdelse, og skønt alle Priser, og ogsaa Kontingentet, var steget stærkt, var der tilsidst ingen Vej udenom Anskaffelse af en ny Bygning. En i 1817 nedsat Bygningskommission med Hospitalsforstander H. L. Olrik som Formand erklærede det for nytteløst at forsøge at istandsætte Bygningen, specielt Spise- og Dansesalen, „i hvilken Selskabet ikke er sikret mod Regn, mens det spiser eller danser“. Kommissionen købte derfor ved en Auktion i det Claessen-van Deurs'ske Fallitbo „den saakaldte nye Ankersmedie“ til Selskabet for 4000 Rdl., og denne Ankersmedie flyttedes ind paa Skydebanen og ombyggedes til Hovedbygning for Skydeselskabet. Den blev selvfølgelig væsentlig dyrere end beregnet. Penge fik man ved at paalægge hvert Medlem et tvungent Bidrag paa 50 Rdl., for hvilke der udstedtes Aktier, og desuden ved at 54 Medlemmer tegnede ialt 136 1. Prioritets Obligationer à 50 Rdl. i Ejendommen, som skulde amortiseres ved aarlig Udtrækning. Der maatte jo ogsaa anskaffes en Del nyt Inventar, og for at formindske Selskabets Udgift hertil vedtoges det i 1828, af ethvert nyt Medlem skulde anskaffe en Stol til sig selv i Selskabet, dog af samme Facon som de andre. Bygningen blev først helt færdig til Nytaar 1820, men den toges i Brug i 1819, og den afbildes første Gang paa den Skive, som Færgemand Bakke gav ved sin Afgang som Fuglekonge i det Aar. Det var en anselig to-etages Bygning med højt, rødt Tag og afvalmede Gavle, beliggende umiddelbart ud til Vejen og med en lille Indgangsdoor nær den østre Ende af Huset, bag hvilket

man skimter et Hjørne af Villa „Augusta“. Endnu bedre Indtryk faar man af Huset og Skydebanen paa Købmand T. R. Lunds Skive fra 1835, hvor de ses fra Syd. Her har man i Forgrunden Fuglestangen, der var rejst hvor nu Villa „Sveablik“ staar, og i Toppen af hvilken man ser Fuglen. Øst for Fuglestangen vajer Selskabets Splitflag fra sin Stang, og ved Foden af denne havde Salutkanonerne deres Plads saalænge Selskabet ejede Banen. Til venstre paa Billedet ses Højen, som dengang var delt i to Terrasser, og i Baggrunden, nedenfor Bakken, ses den øverste Del af Hovedbygningen, og bag denne et Vue over Byen. Skiven giver et meget interessant, men af Offentligheden kun lidet kendt, Prospekt af Byen paa den Tid. Der maa have været en fortræffelig Udsigt fra Bakken, for de pragtfulde, store Træer, som nu pryder Arealet, var dengang kun spæde Stokke.

Olrik, der havde været den drivende Kraft i Sagen, og som selv maatte lægge mange Penge ud, saa at Selskabet først i 1821 kunde faa overleveret Skøde paa Bygningen, benyttede Lejligheden til at forlange — og faa — vedtaget en Række nye Lovbestemmelser, der tilsigtede at hæve Selskabets Anseelse. Bl. a. fastsattes det, at Ikke-Medlemmer ikke maatte have Adgang til den nye Bygning eller beværgtes i den, og at „Ingen, og allermindst Værten, maa komme i Lokalerne uden i anstændig Paaklædning, med Kjole eller Frakke, altsaa ingen i kort Trøje, blotte Skjorte, Tøfler o. l. usømmelig Dragt“. Endvidere skulde, af Hensyn til Fornøjelsen ved Baller, indtil 20 *sædelige* unge Mennesker kunne optages i Selskabet som besøgende Medlemmer, „skiønt de ei ere Borgere eller Embedsmænd“, og endelig indførtes en Valgkommission til Optagelse af nye Medlemmer. Tidligere skete saadan Optagelse jo ved en Generalforsamling.

Den nye Bygning medførte imidlertid meget større Driftsudgifter for Selskabet, og Aaret 1819 gav et Underskud paa 577 Rdl., som Dommerne dækkede ved at tage Pengene af de Midler, der var baandlagt til Indfrielse af udtrukne Obligationer. De foreslog saa at lade Bygningskassen overtage Gælden, men herimod protesterede Olrik skarpt. Da Gælden imidlertid ellers kun vilde kunne dækkes ved at paaligne hvert Medlem et extra Bidrag paa 7 Rdl., „hvilket i disse vanskelige Tider vil have stor Medlemsafgang til Følge“, opretholdt Dommerne deres Forslag, og bad Olrik som den første paategne det derom udsendte Cirkulære. Han indleder sin Paategning med at give

Dommerne en kraftig Næse, og samtykker saa nødtvungent i Forslaget, men med forskellige skarpe Kauteler mod fremtidig Gentagelse af Fremgangsmaaden. 71 Medlemmer, med Dommerne i Spidsen, tiltraadte blankt hans Indstilling, „Næsen“ indbefattet.

Det er forøvrigt karakteristisk for Olrik, at hans Dommerskive fra 1811 slet og ret er hvidmalet med stort, sort Centrum, og med Devisen:

„Simpliciter et sine Allegoria“ (Enkelt og uden Allegori).

Det passede paa ham, men heldigvis for Eftertiden havde han med Hensyn til Skiven kun een Efterligner, N. P. Kirck.

* * *

Det var en fattig Tid for Landet i de Aar, og ogsaa i Skydeselskabet mærkedes dette, især ved et katastrofalt Antal Udmeldelser. Man forsøgte at standse disse ved at nedsætte Kontingentet til 10 Rdl., og man prøvede at hjælpe paa Økonomien ved at nedsætte Værdien af Skydegevinsterne, men bibeholde Prisen for Skydenumrene uændret. Men de store Forpligtelser, som Medlemsskabet medførte, skræmte alligevel Folk, og først i Januar 1823 kom der igen en Ny-Indmeldelse. Det var den første siden 1818. Og i 1825 bad Kaptajn (senere Major), Købmand Braunbehrns om at blive genoptaget i sit gamle Numer, og uden Indskud. Det sidste blev bevilget, det første ikke. Han var ellers en af Selskabets Veteraner, havde været Fuglekonge 33 Aar tidligere, i 1792, og et meget trofast Medlem. Nu opnaaede han et Par Aar senere at blive Dommer igen. — Noget havde det vel ogsaa hjulpet, at man havde indført 3 faste Assembléer med Dans i Løbet af Vinteren, hvilket meget hurtigt blev en fast Institution. Ellers bestod Vinterfestlighederne hovedsagelig i en Middag paa Kongens (Frederik VI.s) Fødselsdag i Januar, og en do. paa Dronningens Fødselsdag i October. Det kunde dog ogsaa hænde, at Generalforsamlingen foretrak at afholde Bal i Stedet for Middag til Ære for Hendes Majestæt.

I 1829 blev den tidligere omtalte Oberst-Lieutenant Hansen i det borgerlige Artilleri ældste Dommer, altsaa Formand. Skønt han var nær de 80 Aar tog han med stor Energi og ikke mindre Selvsikkerhed fat paa Ledelsen af Selskabet. Kontingentet nedsattes paa hans Forslag til 6 Rdl., Dommernes Myndighed udvidedes, saa nogle af de mange Generalforsamlinger kunde undgaas, og han laante foreløbig

Selskabet 4000 Rdl. til at indfri den Prioritet, som Olriks Enke (han var død i 1824) havde i Bygningen. Selskabet havde lige fra Begyndelsen en Fattigkasse, hvis Indtægter bestod dels i Bøder og dels i Beløb, der indsamledes ved Festen paa Kongens Fødselsdag og lignende Lejligheder. Pengene var hidtil blevet uddelt hvert Foraar til en Række Personer efter Generalforsamlingens Bestemmelse, men nu fik Hansen indført, at de fremtidigt skulde uddeles gennem Skole- og Fattigforstandere, Præster og Læger. Det varede dog ikke mange Aar efter hans Afgang, før man gik tilbage til den gamle Metode, kun overdroges Uddelingen nu til Dommerne.

Oberst-Lieutenant Hansen vilde fremdeles have ældste Dommer, altsaa sig selv, bemyndiget til selvstændigt at besørge Forbedringer og Reparationer af Bygninger og Inventar, men da Generalforsamlingen nægtede at gaa med hertil, blev han fornærmet, og nogen Tid efter fører han Klage over to af sine Kolleger i Bestyrelsen, som han kalder selvraadige, og opsiger sine Penge. Kgl. Raadmand C. B. Rogert, der havde overtaget H. L. Olriks Position som den stille Magt bag Tronen i Selskabet, fik Striden bilagt, og det blev paabudt Dommerne at føre Forhandlingsprotokol over deres Møder, og saa afgik Hansen efter Tur, og Fred herskede atter.

* * *

Kongehusets Medlemmer havde stadig benaadet Selskabet med deres Medlemsskab. Kong Frederik selv havde i 1826 50 Aars Jubilæum som Medlem af Selskabet, i hvilken Anledning hans Fødselsdag fejredes med særlig Højtidelighed. Prins Christian (senere Kong Chr. VIII) og Prins Ferdinand (senere Arveprins F.) lod sig optage i 1808, Kronprinsesse Caroline Amalie, den senere Dronning, i 1816, og Prins Frederik (senere Kong Fr. VII) i 1825. Og i 1830 blev Prinsesse Lovisa Augusta, Hertuginde af Augustenborg, Fuglekonge, eller vel rettere Fugledronning. Prinsessen, der havde været Medlem af Selskabet siden 1785, er den eneste kvindelige Fuglekonge, Selskabet har haft, og hun har gjort sit Minde særlig kært i Selskabet ved i 1831 at skænke det en prægtig Sølvpokal, vog 103 $\frac{1}{2}$ Lod, som bærer Giverindens sammenslyngede Initialer og Inskriptionen: Til Erindring 22. Juli 1830. Den er stadig i Selskabets Besiddelse.

Prinsesse Lovisa Augustas Skive viser, som alle øvrige kongelige Skiver før Kong Christian IX.s, hendes kronede Vaaben. Prins Carl

af Hessen, der var Fuglekonge baade i 1796 og 1798, gav dog tillige Skiver med malede Sindbilleder. Bortset fra de tidligere omtalte Skiver er ellers de allerfleste Skiver indtil 1830 af ret ligegyldigt Indhold, omend typiske for den Tidsaand, i hvilken de blev til, og deres kunstneriske Værdi er det ikke værd at tale for højt om. En vis naiv og meget dunkel Allegori kendetegner det store Flertal af dem. Der er dog enkelte, som har historisk Interesse. Brygger Jens Sørensens Skive fra 1782 viser et Bryggeri med Kar og Tønder, og Købmand John S. Distons Skive fra 1790 viser det danske Vagtskib paa Helsingør Red, og dets Devise er:

„Wort Konge Huus leve og hver Landet har kjær
Dets Fiender Bæve, det hændes som ser
Wort Skibsfart Forøges. Wort Selskab Bestaa
Wore Havne Besøges til Werdner forgaar.“

Det er jo særdeles patriotisk, ikke mindst i Betragtning af at Diston utvivlsomt var Englænder, ialtfald af engelsk Afstamning.

Færgemændene Sodenæs i 1771 og Meinert i 1807 viste, som naturligt var, danske Skibe paa deres Skiver, og Oberst Næglers Skive fra 1826 viser den ogsaa senere meget yndede Udsigt over Helsingør fra Bakken bag Marienlyst Slot.

Fra 1832, da Pligten til at levere Skiver gaar over til kun at paahvile Fuglekongerne, sker der imidlertid en Ændring til det bedre i Skivernes Værdi. Krigsraad Petersens Skive fra 1832 er saaledes maaske den mest værdifulde af alle Selskabets Skiver, idet vi i den har den bedste eksisterende Gengivelse af det gamle Øresunds Toldkammer, som laa paa den nuværende „Trekant“ ved Havnen, og som blev nedrevet efter Sundtoldens Ophør i 1857. Den næste Skive, Købmand Hilligsøe's fra 1834, viser det Indre af en Manufakturbutik i Datiden, og den næste er Købmand T. R. Lunds tidligere omtalte Skive med Skydebanen. Prins Ferdinand, der blev Fuglekonge i 1837, gav en Skive med det danske Vaaben, og enkelte allegoriske Skiver forekommer af og til, men ellers gaar Fuglekongerne nu over til at give Skiver, der har topografisk eller kulturhistorisk Værdi. Smedemester Andresen i 1838 viser saaledes en Smedie i Fiolgade, Generalmajor Rothe i 1841 Kronborg, Amtmand, Greve Knuth i 1845 Frederiksborg Slot, og Proprietær Resch i 1847 Borupgaard.

Den nævnte Greve Knuth var Æresmedlem i Selskabet. Af Æresmedlemmer havde Selskabet i Aarene 1790 og 1792 en Række høje

Hofmænd, som man imidlertid ikke havde megen Forbindelse med eller Glæde af. Senere skulde der mere til at opnaa den Ære, og først i 1832 udnævnes Amtmand Treschow i Hillerød til Æresmedlem. Aaret 1832 var forøvrigt ogsaa mærkbart derved, at man erhvervede det Oliemaleri af Kong Frederik VI, som nu hænger i Selskabets Salon. At man kort i Forvejen havde besluttet at lade Selskabet spille i Klasselotteriet, skal ogsaa nævnes, selv om det er uden Forbindelse med det foregaaende, men Sedlen har man trofast bevaret siden.

I 1836 fik man endnu et Æresmedlem. I det Aar traadte de raadgivende Provinsialstænder for første Gang sammen i Roskilde, og Byen repræsenteredes her paa bedste Maade af sin Borgmester, Etatsraad Stenfeldt. Disse raadgivende Stænder udløste en Følelse af Begejstring og Frihedslykke over Landet, og da Stenfeldt i Marts kom tilbage fra den første Stænderforsamling, blev han modtaget som en Folkehelt. Det var dengang! Man kappedes om at fejre ham, og Selskabet indbød ham til en Middagsfest paa Skydebanen, og udnævnte ham samtidig til Æresmedlem og skænkede ham en Sølvpokal.

I disse Aar træder to af Helsingørs mest fremragende Købmænd ind i første Række i Selskabet. Den ene er K. F. Marstrand, hvis store Skibsprovianteringsforretning endnu eksisterer, og af hvis Efterfølgere to, Konsul Brünnich og Konsul Peter Svendsen, siden har været Fuglekonger. Marstrand blev første Gang Fuglekonge i 1839, og han blev ældste Dommer i 1838. Han blev paany Fuglekonge i 1856, og i en lang Aarrække var han Selskabets „Grand old man“, hvorfor han ogsaa i 1880, som tidligere nævnt, udnævntes til Æresmedlem.

Den anden var Skibsklarer og -handler N. P. Kirck. Han var Medlem fra 1824 til sin Død i 1864, blev hurtigt Dommer, og var i mange Aar sammen med Marstrand Selskabets ansete Senior. Og ikke uden Grund, thi foruden at være en af Byens største og driftigste Købmænd — hans Skibsprovianteringsforretning var Landets største — spillede han tillige en stor politisk Rolle, baade under Stænderne og efter Grundlovens Indførelse. Han var Landstingsmand fra 1849 til sin Død.

* * *

Selskabets fornemste og i Anciennitet ældste Medlem, Kong Frederik VI, døde i 1839. Protokollen siger herom:

„Den 3. December 1839 om Formiddagen Kl. 8½ hensov Hans Majestæt Kong Frederik den Sjette. Saasnart dette den 4. December om Formiddagen blev bekendt for Directionen, blev Flaget heiset paa halv Stang, Hans Majestæts Portræt behængt med Flor, og fra Selskabets Kanoner paa Bakken skudt 60 Minutskud. Derefter samledes Selskabets Medlemmer under Fuglestangen, hvor Fuglekongen Hr. Marstrand tillige med samtlige Medlemmer udbragte et Længe leve Kong Christian den Ottende, som blev saluteret med 3de Gange 27 Kanonskud, og Flaget heiset paa heel Stang.

Den 15 Januar 1840, den Dag da det kongelige Liig blev i Prosetion udført af Kjøbenhavn, var Flaget heiset paa halv Stang, og om Aftenen fra Kl. 10 til 11, den Tid i hvilken Toget skete, blev fra Selskabets Kanoner skudt 60 Minutskud.“

Selskabet havde god Grund til at ære Kong Frederiks Minde, thi ikke blot havde han været Medlem af det i 63 Aar, men i hele den meget lange Periode, i hvilken han som regerende Kronprins og som Konge havde styret Riget, havde han altid vist Selskabet stor Gunst. Han aflagde det aldrig selv Besøg, men hans Medlemsskab kastede Glans over det, og han sørgede for, at Kongehusets øvrige Medlemmer indtraadte i det som Medlemmer, og fastslog derved den Tradition, der siden altid har knyttet de danske Konger til Selskabet.

Den 10 Januar 1840 modtog Kong Christian VIII en Deputation fra Selskabet, der overrakte ham en Adresse. Hans Majestæt takkede, tilsikrede Selskabet sin fortsatte Bevaagenhed, forhørte sig om Skytternes Duelighed, og lovede ved Lejlighed at besøge Selskabet, hvilket Løfte blev indfriet. Selskabet beviste sin Taknemlighed ved under festlige Former at højtideligholde Kongeparrets Sølvbryllup i Maj 1840, og man anskaffede Buster af Kongeparret til Solennitetssalen.

Den 1 Juli 1840 kronedes Kong Christian VIII og Dronning Caroline Amalie i Frederiksborg Slotskirke — den sidste danske Kongekroning, desværre — og Selskabet foranstaltede sammen med Øresunds Forening en Kroningsfest paa Dagen i sidstnævnte Forenings Lokaler. Festkomitéen bestod af to Medlemmer af hver Forenings Bestyrelse, og Festen blev, som det fremgaar baade af Selskabets Protokol, og ikke mindst af „Helsingørs Avis“, overordentlig vellykket. Lokalerne og Haven var smykkede med Blomster og Guirlander, Festen

åabnedes med Kanonsalut paa 9 Skud, og Borgmester Stenfeldts Tale med efterfølgende Leve for Majestæterne salutedes med 27 Skud. Saavel ved Middagen som under Ballet „herskede den gladeste Stemning“, selv om Regnvejr om Aftenen hindrede det planlagte „Vauxhall“; alle Klasser forenedes i hjerteligt Samvær, og Ballet sluttede først Kl. 5 om Morgenen med nok et Leve og 27 Skud til.

Det blev den eneste Lejlighed, ved hvilken Helsingørs to førende Foreninger fandt hinanden i Samarbejde om en Fest. Øresunds Forening, eller Øresundsklubben, i daglig Tale slet og ret „Klubben“, der daterede sig fra 1791, var en rent selskabelig Forening, men vel nok Byens fineste og toneangivende Klub, skønt den ikke, som Skydeselskabet, kunde rose sig af at have fyrstelige Medlemmer. Den ejede siden 1792 den store Ejendom paa Hjørnet af Hestemøllestræde og Sofiegade, hvor nu Wiibroes Bryggeri ligger, og til hvilken der hørte en stor, smuk Have. Øresunds Forening var Samlingsstedet for Byens Honoratiore, Konsulerne, og den højere og velstaaende Borgerstand, selv om den havde mange fælles Medlemmer med Skydeselskabet, og den gav de største og fineste Baller og Assembléer. Til Gengæld morede man sig vistnok bedst i Skydeselskabet. — I 1860 nedbrændte Foreningens Bygning, hvorefter den boede i lejede Lokaler og kun var en Skygge af sin fordums Herlighed, til den i 1890 gik op i Skydeselskabet.

* * *

Den 22 September 1840 besøgte Kong Christian VIII, Dronning Caroline Amalie, Kronprins Frederik og Kronprinsesse Caroline, samt Prins Ferdinand, Helsingør. De kongelige Herskaber ankom til Staden ved 12 Tiden, modtoges af Amtmand og Borgmester, og ledsagedes gennem Byen til Kronborg af en Procession af Færgemændene, Lodserne og Haandværkerlaugene, hvis indbyrdes Plads i Processionen var blevet afgjort ved Lodtrækning. Paa Kronborg gav Kongen Cour og inspicerede Slotskirken, som nu var bleven restaureret efter sin Forfaldsperiode, hvorefter han aflagde Besøg paa Øresunds Toldkammer og paa Havnen. Medens Dronningen derefter aflagde Besøg i Asylet, indfriede Kongen, ledsaget af Prins Ferdinand, sit Løfte om at besøge Skydeselskabet. Fuglekongen, K. F. Marstrand, bød ham Velkommen, og efter Afsyngelsen af en meget loyal Sang overrakte han Kongen Selskabets Emblem, som Hans Majestæt strax hæftede paa sit

Bryst og bar under hele sit Æphold i Byen. Han fik derefter forevist Selskabets Dokumenter, Privilegier og Protokoller, og besaa Lokalteterne og Haven. En talrig Del af Medlemmerne var til Stede under det kongelige Besøg. Efter at have forladt Selskabet besøgte Kongen Raadhuset, Kirkerne, Borgerskolen og det almindelige Hospital, holdt stort Taffel paa Kronborg, deltog Kl. 9 i Ballet i Øresunds Forening, og forlod Kl. 10¹/₂ Staden i Vogn. Det var heller ikke dengang nogen Sinecure at bære Kronen.

Man festede en Del i Helsingør i de Tider, men man fik jo ogsaa noget for sine Penge. Exempelvis skal anføres Menuen fra Fugleskydningsmiddagen i 1841:

Brun Suppe
Smaa Postejer
Salte, sprængte og røgede Varer
Karper
Kyllinge- og Dyresteg
2de Sorter Kager, hvoraf den ene Kransekurve
Rosiner og Mandler
Hertil ¹/₂ Bout. god St. Julien.

Prisen herfor var 2 Rdl. pr. Couvert, og endda har Værten formentlig tjent paa det.

Selskabets Økonomi var imidlertid stadig stærkt anspændt, og i 1843 kunde der, paa Grund af Cassens mislige Forfatning, kun holdes Fugleskydning i to Dage, saafremt Medlemmerne vilde betale extra herfor. Det kneb navnlig med at faa Kontingentet ind, man førte en stadig Kamp med Restanterne, og i December 1846 blev en Del saadanne tilsagt til Møde med Bestyrelsen. Da kun to gav Møde, blev det tilskrevet de øvrige, at saafremt de ikke inden Aarets Udgang havde berigtiget Restancen, vilde de blive excluderede og sagsøgt ved Retten. Paa samme Tid rykkedes de Medlemmer, som endnu ikke havde anskaffet den pligtige Stol. Det var en alvorlig Sag at være Foreningsmedlem dengang.

Saa kom det bevægede Aar 1848. Kong Christian VIII døde den 20 Januar, og Selskabet besluttede at sende en Deputation til den nye Konge med en Kondolations- og Lykønskingsadresse. Men Kongen havde andet at tænke paa end at modtage slige Deputationer. Oprøret i Slesvig brød ud, og Enevælden blev opgivet. En Bølge af national Begejstring og af Uvilje mod Slesvig-Holstenerne brød frem, og den

3 April samledes Brødrene for at vedtage, hvad der skulde gøres ved Hertugen af Augustenborgs Skive. Det oplystes imidlertid, at bemeldte Hertug, der var Oprørernes Overhoved, ikke havde leveret nogen Skive, hvorfor man nøjedes med at vedtage, at han skulde slettes af Medlemslisten med Bemærkning, at han var excluderet, og at der i Lokalerne skulde ophænges en Tavle, paa hvilken hans Navn anførtes som excluderet. — Det ses iøvrigt ikke, at denne Hertug nogensinde har været Fuglekonge og altsaa pligtig at levere Skive. Den Hertug af Augustenborg, som i 1803 var Fuglekonge, og hvis Skive hænger i Selskabet, var Oprørers Fader.

Ved samme Lejlighed blev det besluttet, at der skulde salutes, naar Kongen et Par Dage senere passerede forbi Helsingør paa Vej til Hæren. Men Selskabet blev ikke staaende herved. Et Par Uger senere fik N. P. Kirck, der vilde stille sin Skonnert „Søridderen“ i Fædrelandets Tjeneste, Lov til at laane Selskabets 10 Malmkanoner til Armering af Skibet. Det er, som nævnt, de Kanoner, der nu om Sommeren staar paa „Marienlyst“!

Det blev, „paa Grund af Tidsomstændighederne“, besluttet ikke at holde Kongefugleskydning i det Aar, hvorimod Værten fik Lov til at arrangere en „Lystfugleskydning“. Dette var en privat Fugleskydning, som vel fandt Sted paa Selskabets Skydebane, og i hvilken dets Medlemmer deltog, men den var hverken arrangeret eller bekostet af Selskabet, og var altsaa af uofficiel Karakter. Selskabets Værter havde adskillige Gange tidligere faaet Lov til at arrangere saadanne Skydninger, som var en god Forretning for dem.

* * *

Natten mellem den 13 og 14 October 1849 nedbrændte Selskabets Hovedbygning paa Skydebanen. Protokollen konstaterer blot dette som et Faktum, og „Helsingørs Avis“ Beretning den 15 October om Branden lyder kort og godt:

„Igaar Morges udbrød Ild i det kgl. priv. Skydeselskabs Klub-Bygning. Taget og alt Indvendigt nedbrændte, saa at kun de revnede Mure staae tilbage“.

Det var nu Datidens Form for Reportage af sligt, men Redaktionen har vel ikke fundet fornødent at udbrede sig videre om Begivenheden, som jo ved Bladets Udkomst var hele Byen bekendt. Brandalarmering foregik ved Klokkeklemten fra St. Olai, saa hele Byen vækkedes, og

en Masse Mennesker havde overværet Branden og deltaget i Sluknings- og Redningsarbejdet. Samme Dag bekendtgør Selskabet i Avisen følgende:

„Ved den, Det Kongl. privil. Skydeselskabs Hovedbygning, Natten til den 14de ds. overgaaede Ildsvaade, viste Flere en særdeles Virksomhed ved at redde Selskabets Effecter og Eiendele, hvilke ikke vare assurerede, og hvis Ødelæggelse vilde have været et betydeligt og tildeels uerstatteligt Tab for Selskabet.

Det er i denne Anledning at Selskabet griber Leiligheden til at takke Enhver som saaledes ydede denne Assistance.

Directionen.“

Ogsaa Værten takkede i en Annonce alle, der havde ydet ham Hjælp ved Branden.

Branden blev ikke for Selskabet en saadan Katastrofe, som Øresundsforeningens Brand blev for denne. Man lejede strax Førstesalen i den franske Konsulatsgaard paa Stengade som midlertidigt Lokale, og gik i Gang med Planer til Genopbyggelse af den nedbrændte Bygning, som var assureret for 7000 Rdl. Heldigvis var i alt Fald det meste af Selskabets Inventar, herunder Skiverne, blevet reddet. Der mangler ganske vist en Del Kongeskiver fra Tiden før 1849, men det er meget vel tænkeligt, at de paagældende Fuglekonger ikke har præsteret den pligtige Skive; der mangler nemlig ogsaa Skive for enkelte Fuglekonger efter 1849.

Det overdroges Arkitekt P. Hagemann fra København at bygge den nye Bygning for 8000 Rdl., og denne Bygning, der blev færdig i August 1850, staar endnu som Midterbygningen i den nuværende Teknisk Skole. Den havde en stor, smuk Solennitetssal paa første Sal, som ikke blot dannede en værdig Ramme om Selskabets egne Festligheder, men som var Byens største og smukkeste Festsal, og som derfor med Aarene i stigende Grad udlejedes til andre Foreninger og Institutioner til Afholdelse af Fester, som adskillige af Byens Borgere af den ældre Generation endnu vil erindre.

Bygningens Opførelse og Indretning var imidlertid en alvorlig Belastning af Selskabets Økonomi, og for at opmuntre til Medlems-tilgang ændrede man Lovene. Alle Medlemmer fik lige Stemmeret, men kun Borgere kunde blive ældste Dommer og Fuglekonge. Bestyrelsen skulde bestaa af 3 Borgere og 2 Ikke-Borgere, valgte af samtlige Medlemmer. Kontingentet sattes til 12 Rdl. aarligt for alle Medlemmer, som for denne Betaling fik Adgang til Lokalerne, et Nummer til

Fugleskydningen med Middag, et Nummer til hver Skiveskydning, og Adgang til de 6 faste Assembléer. Dette var imidlertid mere, end Selskabets Kasse kunde bære, og i 1852 maatte man lade de fri Couverter ved Fugleskydningen bortfalde, ligesom Erstatningen til Fremmede, for hvem Pladen blev nedskudt, blev strøget.

I 1851 indtraadte Kong Frederik VII.s Gemalinde, Grevinde Danner, i Selskabet som Medlem med 30 Rdl. aarligt Kontingent. Man havde været temmelig længe om at bekvemme sig hertil, og Optagelsen skete uden synderlig Begejstring. Hendes Naade bærede da heller ikke Selskabet med sit Besøg, end ikke den 22. Juli 1852, da Kong Frederik deltog i Fugleskydningen. Maaske havde man glemt at indbyde hende.

Hans Majestæt ankom fra Skovsborg Kl. 10. Efter at være budt Velkommen deltog han med Lyst i Skydningen, og nedskød Ringen til Slagtermester Svendsen. Man gik saa til Frokostbordet, ved hvilket Fuglekongen, Konsul Stiesen, udbragte et Leve for Majestæten. Kongen takkede, og udbragte et Leve for Selskabet, og efter 1 $\frac{1}{2}$ Times Ophold forlod han atter Selskabet og tog tilbage til Skovsborg.

* * *

Selskabets Beværter havde lejlighedsvis i de senere Aar faaet Lov til at arrangere en Maskerade i Lokalerne. I 1852 foreslog Øresunds Forening Selskabet at afholde en fælles Maskerade for begge Foreninger i den førstnævntes Lokaler, men sandsynligvis af Prestige Grunde besluttede Skydeselskabet i Stedet for selv at arrangere Maskerade. Man indførte den Ordning, at der kunde indballottes Medlemmer udelukkende for at kunne deltage i Maskeraden, og da 53 saadanne søgte Optagelse, fik Maskeraden en Tilslutning paa 107 Herrer og 92 Damer á 4 Mark pr. Hoved, og den gav Selskabets Kasse et Overskud paa 78 Rdl. En saadan Finansoperation opfordrede til Gentagelse, og Maskeraderne blev fra nu af et fast og meget væsentligt Led i Selskabets Liv.

Det var imidlertid ved disse Maskerader, som ved Festerne i det Hele taget, et Problem at sørge for, at Tonen blev holdt paa et passende Niveau, og specielt, at de kvindelige Deltagere alle svarede til Niveauet. I 1846 var Reglerne for Damers Indførelse blevet skærpede, efter at to Medlemmer uden videre havde indført „tvende Damer, tilhørende det sig for Tiden her i Byen opholdende Skuespiller Selskab“.

Man hører mellem Linierne i Protokollatet det store Forargelsens Sus. I 1854 nægtes en Madam Andersen og hendes to Døtre eenstemmigt af Bestyrelsen Adgang til Maskeraden, og senere indføres den Regel, at enhver Deltager i Maskeraderne paa Forlangende skal demaskere sig overfor to Medlemmer af Bestyrelsen. I 1876 maatte man endog anmode et Medlem af Selskabet om ikke oftere at indføre sin Hustru ved Selskabets Assembléer og Baller.

For at hjælpe paa Økonomien og det aftagende Medlemstal maatte man igen i 1855 give fri Couvert til Fugleskydningsmiddagen, og samtidig blev Lokalerne istandsat og gjort mere hyggelige, ligesom der indrettedes en Læsestue, og man abonnerede paa „Berlingske Tidende“, Carl Plougs „Fædrelandet“, og „Folkets Nisse“. Der blev saaledes, da man ligeledes havde fikset Spillestuen op, Basis for et rigtigt Klubliv, som man havde det i Øresunds Forening, og dette hjalp paa Medlemstallet. Østifternes Kreditforening var nu bleven oprettet, og man optog skyndsomst et Laan i denne paa 3000 Rdl., hvorved man fik Midlerne til Istandsættelsen. Byen havde nu faaet Gasværk, og i 1862 vedtog man at indlægge Gas i forskellige Lokaler.

Skiveskydningerne havde fra Selskabets Begyndelse været et meget væsentligt Led i dets Liv, men som Aartierne gik, svandt Interessen for dem blandt Medlemmerne mere og mere, og efter Midten af det 19. Aarhundrede blev det stadig vanskeligere at holde dem i Gang. Man gjorde sig store Anstrengelser for at opretholde denne gamle Tradition, men det var forgæves, og i Midten af 70'erne bestemtes det, at der skulde holdes Øvelsesskydning hver Onsdag, og det overlodes til Skytterne at bestemme, om og naar der skulde holdes Skiveskydning om Gevinster. Men denne Form for Skydning indenfor Selskabets Rammer havde overlevet sig selv, og Skydeidrætten blev taget op af de Skytteforeninger, der opstod Landet over i 1860'erne. I 1862 tilbød saaledes Skydeselskabet Skytteforeningen for Helsingør og Omegn Afbenyttelse af Selskabets Skydelinier og Skydehus, og tilkendegav derved i Virkeligheden, at det havde opgivet Skydning som Vaabenøvelse og Idræt. Fra nu af var Selskabet rent selskabeligt.

Krigen i 1864 mærkes ikke meget i Selskabets Protokoller. Der blev hverken afholdt Fugleskydning eller faste Skiveskydninger, og man bemyndigede Dommerne til at udleje Lokalet til Lazaret, hvis Regeringen krævede det. Det var et Bevis paa Fædrelandsfølelse, for i 1853 havde man nægtet at lade Sundhedskommissionen leje Lokalet

til Kolerahospital. Der blev imidlertid ikke stillet Krav om Bygningen fra Regeringens Side, hvorimod der fra Medlemsside blev rykket for Fuldførelse af den lukkede Keglebane, som en Kreds af Medlemmer Aaret forud havde faaet Lov til at opføre for Enden af Hovedbygningen, langs Vejen op til Indkørselsporten. Denne Keglebane bestod saa længe Selskabet ejede Skydebanen.

* * *

Prins Christian og Prinsesse Louise, senere Kong Christian IX og Dronning Louise, var indtraadt i Selskabet i 1855. Protokollen nævner intet om, hvad Selskabet har foretaget sig i Anledning af Kong Frederik VII.s Død og Kong Christian IX.s Tronbestigelse, men Tiderne var jo, ligesom ved det forrige Tronskifte, saa alvorlige, at man næppe har kunnet foretage sig noget. I 1862 indtraadte Kronprins Frederik (senere Kong Frederik VIII) som Medlem, og i 1865 lod han sig skyde til Fuglekonge.

Aaret efter, i 1866, indtraf Selskabets 100 Aars Jubilæum. Det fejredes ved Fugleskydning den 18 Juli, ved hvilken Kronprinsen deltog som Fuglekonge. Hans kgl. Højhed blev mødt paa Banegaarden af sin Repræsentant i Selskabet, Købmand W. Brammer, som var Selskabets Kasserer, og af ældste Dommer, Skrædermester L. Larsen. Paa Skydebanen modtoges han af det ældste Medlem, Købmand K. F. Marstrand, hvorefter man gik i Gang med Skydningen. Kl. 12¹/₂, spistes der Frokost, i hvilken Kronprinsen deltog. Byens elskede Lyriker, Kandidat Schütz, havde skrevet Sange for Kongen og for Dronningen, Adolph v. d. Recke en Sang for Kronprinsen, og H. P. Holst en Sang for Selskabet. Kronprinsen talte for Kongen og, som Fuglekonge, for Selskabet. Efter Frokosten fortsattes Skydningen til Kl. 3, da Kronprinsen forlod Selskabet for at aflægge Besøg paa Villa „Augusta“ hos sin Moster, Prinsesse Augusta, og Kl. 4 rejste han fra Byen under Sang, Musik, og Salut fra Selskabets Kanoner, som var opstillet ud mod Jernbanelinien, den nuværende Stubbedamsvej. Festen sluttede med Vauxhall, Fyrværkeri, og et improviseret Bal. 68 Medlemmer havde deltaget i Festmaaltidet. Dommerne i Jubilæumsaaret var, foruden den nævnte L. Larsen, Fotograf C. V. Roikjer, Købmand H. P. Rasmussen og Fuldmægtig, exam. jur. J. Gräsön, medens Forretnings-

fører Fr. Kaas var Sekretær. Samme Kaas var iøvrigt den første, der førte Protokollen med latinske Bogstaver.

Kronprins Frederiks Skive viser det danske Rigsvaaben, hvorunder paa et grønt, rødkantet Baand læses: „Givet ved det kgl. priv. Helsingørske Skydeselskabs 100de aarige Stiftelsesfest den 18. Juli 1866“. De øvrige Skiver fra denne Tidsperiode viser næsten alle Prospekter af Byen og Sundet, eller Billeder af den paagældende Fuglekonges Ejendom i Byen, og er alle af stor Interesse, ikke saa faa tillige af kunstnerisk Værdi. En Række af dem er malet af Carl Buntzen.

* * *

Der kunde endnu forefalde skarpe Stridigheder i Selskabet, og selv Fuglekongerne og Dommerne kunde komme galt af Sted. I 1858 var det endog passeret, at den „regerende“ Fuglekonge, Kaptajn Werner, der var en ret stridbar Herre, blev udelukket af Selskabet for 2 Aars Kontingentrestance, og anmodedes om at tilbagelevere Kongebaandet. Og i 1866 maatte Købmand H. P. Rasmussen, der var Dommer og tidligere Fuglekonge, nedlægge sit Dommerhverv og gøre Afbigt, fordi han havde indført fremmede Søfolk i Selskabet, hvilket havde givet Anledning til en pinlig Scene. Samtidig idømtes Købmand Razga en Mulkt paa 3 Rdl., at udrede inden 8 Dage. Razga svarede med at melde sig ud, men Bestyrelsen nægtede at modtage Udmeldelsen, og excluderede ham med fuld Musik. Razga har sikkert taget sig dette let; han var et fremtrædende Medlem af Øresunds Forening, hvis Formand han var ved dens Sammenslutning med Skydeselskabet, og da denne fandt Sted blev han derved automatisk fungerende Formand i det Selskab, han 24 Aar tidligere var excluderet af.

Saalænge Selskabet har haft Ejendom og Lokaler, har det haft en Beværter til at sørge for Opvartning og Beværtning til daglig og til Fest, samt for Lokalernes Pasning. Beværterspørgsmaalet havde i mange Aar voldt Vanskeligheder. Selv om Værten blev valgt ved Stemmeferlighed paa en Generalforsamling, kunde han, eller hun, sjældent holde Posten i mere end nogle faa Aar, før enten Værten, eller som oftest Selskabet, blev utilfreds og sagde op. I 1849 fik man imidlertid Hr. S. E. Boysen, der havde været Dommer i Selskabet, til Vært, og han beholdt Posten lige til sin Død i 1876. I de senere Aar var der ganske vist kommet en Del Utilfredshed med ham til Orde, men ved hans 25 Aars Jubilæum i 1874 som Selskabets Be-

værter, og hans samtidige Guldbryllup, skænkede Selskabet ham en Frugtopsats paa Sølvfod. Efter hans Død skiftede Værtskabet atter hyppigt.

* * *

Som før nævnt paatalte Byfogden gentagne Gange, at vildfarende Kugler, særligt fra Fugleskydningen, ramte i Banens Omegn, og i 1868 gik man derfor bort fra at skyde til Fuglen paa den gamle Maade, hvorved man skød op efter Fuglen, der var anbragt vandret i Toppen af en høj Mast. I Stedet for blev Fuglen anbragt lodret paa en kort Stang, saa at Skydningen foregik horizontalt mod en bagved værende Skydevold, hvilket gav en bedre Sikkerhed mod vildfarende Kugler, i Særdeleshed da man skød fra fast Anlæg, og denne Skydemaade bevarede man, da Skydningen flyttedes ud paa Hærens Skydebaner.

Men ogsaa paa anden Maade fik man nu at gøre med Myndighederne, med hvilke man hidtil kun havde haft Forbindelse, naar man søgte Laan. Vejen forbi Selskabets Ejendom var, efterhaanden som Trafiken tiltog, bleven for daarlig, og Selskabet besluttede at søge Forhandling med Byraadet om at faa den lukket for offentlig Kørsel. Byraadet rejste imidlertid til Gengæld Spørgsmaalet om Vedligeholdelsespligt for Vejen, og samtidig forlangte Brandkommissionen ved sin Formand, Byfoged Fleischer, indrettet en extra Udgang fra Salen. Et halvt Aar efter udbad Selskabet sig en motiveret og udførlig Kendelse for dette Krav, da man agtede at indbringe Sagen for Justitsministeriet. Byfogden blev imidlertid ingenlunde imponeret af denne Trusel; han svarede tørt, at Kendelsen var til Tjeneste, men indtil Ministeriets Afgørelse forelaa, vilde det være Selskabet forment at afholde større Forsamlinger i sine Lokaler. Saa var til Gengæld Selskabet imponeret, og en Uge efter vedtoges det at indrette den forlangte extra Udgang.

Ogsaa i Spørgsmaalet om Vejen maatte Selskabet bide i det sure Æble. Da Byraadet havde erklæret, at Vejen fra Svingelport i sydvestlig Retning forbi Skydebanen og op til Hovedvejen var Kommunen uvedkommende, blev Bestyrelsen bemyndiget til at anlægge Sag, men den gjorde ingen Brug af denne Bemyndigelse. Borgmester Wahl stillede sig nok velvilligt til Raadighed som Taler ved en Grundlovsfest i 1877 i Selskabets Have, men i Vejspørgsmaalet vilde hverken han eller Byraadet rippe sig, og Enden paa det blev, at Selskabet maatte betale 1200 Kr. som Bidrag til Vejens Brolægning og Kloake-

ring, hvorefter Kommunen overtog den. Arbejdet kostede ialt 2530 Kr. Det var dengang. — Hvorpaa Selskabet, saasomt Vejen var færdig, skyndte sig at klage til Kommunen over den, idet Vandet fra Kongevejen oversvømmede de lavt liggende Jorder i stærke Regnskyl.

* * *

Siden 1766 havde Selskabet været styret af Dommere, mellem hvem Formandspladsen gik paa Omgang, og af hvilke een afgik hvert Aar. Det var uundgaeligt, at dette i høj Grad vanskeliggjorde en fast Linie i Selskabets Ledelse, selv om man i 1840'erne var kommet ind paa lejlighedsvis at genvælge afgaaende Dommere. Noget hjalp det jo, at enkelte særligt fremtrædende Medlemmer som en Slags raadgivende Seniorer en Aarrække igennem havde en afgørende Indflydelse paa Selskabet, uden at være Dommere hele Tiden, saasomt de allerede nævnte: Olrik, Rogert, Marstrand og Kirck, og i 60'erne og 70'erne Købmand W. Brammer, hvilken sidstnævnte i en Aarrække var Selskabets Kasserer, uden at være Dommer. I 1866 havde man forhøjet Dommernes Antal til 6, fra de oprindelige 4, men endelig i 1874 skred man til at tage de nødvendige Forholdsregler for at skaffe den paa krævede Kontinuitet i Ledelsen. Dommerinstitutionen afskaffedes, og i Stedet for fik man en Formand, der valgtes paa 3 Aar, og 4 Direktører, der valgtes paa 2 Aar, og af hvilke to afgik hvert Aar. Direktionen skulde af sin Midte vælge en Kasserer. Den første Formand blev Kaptajn E. v. d. Recke, og Direktørerne blev Købmand W. Brammer (Kasserer), Købmand J. P. Fejn, Kaptajn, Smedemester W. Riisberg, og Købmand Harald Jørgensen. I Glæden over Forfatningsændringen udstedtes almindelig Amnesti: En Generalforsamling vedtog at fratage alle Mulkt og glemme alle i Selskabet forhen begaaede Forseelser.

Selskabet fik ikke længe Glæde af sin nye Formand, Kaptajn v. d. Recke, som forøvrigt forud var ældste Dommer, thi han døde i Begyndelsen af 1879, hvorefter Købmand Harald Jørgensen valgtes til Formand. Samme Aar blev han paany Fuglekonge. Aaret efter udnævntes, som tidligere omtalt, Købmand K. F. Marstrand til Æresmedlem. Selskabet havde forøvrigt haft endnu et Æresmedlem, idet Kaptajn v. Bonfils i 1863 udnævntes til denne Værdighed. Han havde i nogle Aar spillet en ret fremtrædende Rolle i Selskabet, og være

Dommer et Par Gange, men ses iøvrigt ikke at have gjort sig i særligt fremtrædende Grad fortjent til Æren.

Det kunde forøvrigt se ud, som det en Overgang havde været noget vanskeligt at faa Borgere til at lade sig skyde til Fuglekonge. I alt Fald er det paafaldende, at Konsul, Købmand F. Stilling i 1875 og Fabrikant W. Klenow, København, i 1876 optages i Selskabet paa selve Fugleskydningsdagen og derpaa strax skydes til Fuglekonger. Hændes kunde det selvfølgelig saaledes; i 1853 blev Assurance-Agent F. A. Serck Fuglekonge 4 Dage efter sin Optagelse i Selskabet, men han var aabenbart kun forbigaaende Gæst i Byen, som han fraflyttede et Par Maaneder senere, og Skive gav han heller ikke.

Ved Fugleskydningen i 1881 nedskød Tømrermester H. Schmidt Pladen for Kong Christian IX, som saaledes blev Fuglekonge. En Deputation overbragte paa Christiansborg Slot Hans Majestæt Præmien, og Proprietær Lichtenberg anmodedes om at fungere som Medlem af Bestyrelsen i Kongens Sted. Aaret efter, den 27 Juni 1882, deltog Kongen, ledsaget af Kronprinsen, i Selskabets Fugleskydning. Det var en straalende Sommerdag. En stor Modtagelse fandt Sted paa Banegaarden, en Æreport var rejst ved Porten til Skydebaneallé, og 27 Kanonskud drøned, da Kongen betraadte Selskabets Grund. Haven var rigt flagsmykket, og Festsalen ligesaa. Hans Majestæt deltog i Skydningen, og ved Frokosten var han Genstand for begejstret Hyldest i Tale og Sang. Under Festen spurgte Kongen efter sin gamle Kending, Løjtnant Svedstrup fra Hellebæk, Faderen til Forfatteren Alexander Svedstrup. Der blev strax sendt Bud efter ham, men da han ikke var Medlem, og derfor ikke havde Adgang til Selskabet, maatte man bede Hans Majestæt som Fuglekonge gøre ham til Æresmedlem, hvorpaa Kongen „under Brødrenes umaadelige Jubel“ udnævnte „Hædersmanden, den brave Løjtnant Svedstrup“ til Æresmedlem af Skydeselskabet. Svedstrup var i alle Henseender virkelig en Hædersmand, men nogen egentlig Fortjeneste af Selskabet havde han aldrig tidligere indlagt sig. Forinden Kongen forlod Skydebanen var Pladen faldet, og han afleverede derfor personlig Fuglekongeværdigheden til sin Efterfølger, Konsul Albert Kaas. Ved samme Lejlighed overleverede Kongen sin Skive, der under en Kongekrone viser et Prospekt af Fredensborg Slot.

I Juli Maaned samme Aar fejrede Selskabet sit nye Æresmedlem ved en Souper, og i December skænkede Kong Christian IX det som

en Mindegave en stor, smuk Sølvpokal, som er prydet med Billeder af alle Kongerne fra Christian VII til Christian IX, samt med Mønter fra samme Tidsperioder. Endvidere er den forsynet med Emblemer og Papegøjer i Sølv, og har som Inskription: „5. Decbr. 1766“ og „1881-1882“. Sammen med Prinsesse Lovisa Augustas Pokal smykker den Højbordet ved den aarlige Fugleskydningsmiddag, men er desværre ellers til daglig ikke visibel for Brødrene. — Det skal i denne Forbindelse ogsaa nævnes, at Selskabets andet Æresmedlem, Hr. K. F. Marstrand, i 1883 lod Have- og Spisestuen montere og møblere som en Gave til Selskabet.

I 1887 fik Selskabet en ny Form for Æresmedlemmer, idet det vedtoges at Byens Borgmester og Politimester ved højtidelige Lejligheder i Selskabet skulde indbydes som Æresgæster paa Selskabets Regning.

Paa Dronning Louises 70 Aars Fødselsdag overrakte en Deputation fra Selskabet paa Fredensborg Slot Hendes Majestæt en Adresse og en Buket paa 179 røde Roser i en Sølvholder, og ved Kongens 25 Aars Regeringsjubilæum i 1888 modtog han ligeledes en Deputation fra Selskabet, ligesom man fejrede hans 70 Aars Fødselsdag samme Aar med en Fest-Dejeuner. Aaret efter, i 1889, deltog Kronprins Frederik, som Kronprinsregent under Kongens Bortrejse, i Fugleskydningen den 18. Juni, da Købmand Engelbrecht Hilligsøe blev Fuglekonge. Kronprinsen deltog i Frokosten, og ved denne Fugleskydning toges det store Gruppebillede af samtlige Festsdeltagere, som indtil for faa Aar siden var ophængt i Lokalerne. Ved samme Lejlighed indmeldte Hans kgl. Højhed sin Gemalinde, Kronprinsesse Louise, som Medlem af Selskabet.

* * *

I Slutningen af Firserne modnedes Planerne om Indførelse af den nye Kystbane til Helsingør. Dennes Stationsterræn kom til at gaa over en Del af Selskabets Grund ned mod den gamle Strandvej, som jo blev skaaret over af Baneterrænet. En Del af Grunden exproprieredes, dels til Banen, og dels til den nuværende Strandvej, som anlagdes langs Banens Areal, i Fortsættelse af det gamle Stykke fra Kongevejen til Skydebaneallé, og op til Viadukten over Banen. Selskabet besluttede strax at give de herved indvundne Penge Ben at gaa paa. At man indfriede forskellige mindre Laan var naturligt, og

at bygge en ny Skydelinie var nødvendigt, ligesaa en ny Pavillon, som nu findes tilhøjre for Porten, og er benævnt „Kassematterne“. Skydelinien anlagdes bag Højen, langs Vejen op til Stubbedamsvej. Mindre vel betænkt var det vist, at man gav sig til at bygge en Tilbygning til Hovedbygningen. Oprindeligt havde man tænkt sig en Pavillon ved den nye Vej og en Tilbygning til Værtens Bolig, men det endelige Resultat blev, at Arkitekterne Mamme og Olsens Projekt til en rød, villaagtig Tilbygning, med Facade til den nye Vej, og uden nogensomhelst stilistisk Tilknytning til den gamle Bygning, blev antaget til Opførelse, og i Juli 1890 fik Snedkermester M. G. Christensen Arbejdet overdraget for 23.440 Kr. Bygningen blev færdig til 1891, og benyttedes til Bolig for Værten, Selskabslokaler, og Hotel-Pension. Haven blev omlagt, og den ældre Generation vil endnu huske hvor hyggelig og idyllisk den var med sine store Træer, hvilket man endnu kan faa et Indtryk af ved at betragte Sagfører Valdemar Hansens Kongeskive fra 1895, der viser et Hjørne af Hovedbygningen, set fra Haven.

I 1866 havde man overdraget Beværteren fremtidige Festarrangements og Udlejning for egen Regning, mod at han svarede Selskabet 400 Kr. aarlig, hvilket i 1888 udvidedes derhen, at han overtog enhver Udlejning mod at svare Selskabet 900 Kr. om Aaret. Selskabet havde dengang ikke selv Beværterbevilling, men benyttede paa visse Betingelser Købmand J. Brammers Bevilling. Udlejningsordningen var bekvem for Selskabet, men dens Konsekvens var, at de skiftende Værter blev de egentlige Herrer i Selskabets Ejendom, og kunde stille dertil svarende Krav, og i Slutningen af Aarhundredet var Skydebanen for Byens Bevidsthed hovedsagelig Stedet, hvor alle Slags Baller og Festligheder foregik, og hvor man kunde indlogere sig som Pensionær.

Selskabets egentlige Klubliv blev nemlig i 1890 forlagt fra Skydebanen. Allerede i 1884 havde Konsul Albert Kaas rejst Spørgsmaalet om en Sammenslutning af Skydeselskabet og Øresundsforeningen, og samtidigt med Selskabets Byggeplaner toges Sagen nu op for Alvor. Tiderne og Byens sociale Struktur havde ændret sig, Byens Industriforening havde udviklet sig til en delvis selskabelig Forening, og der var ikke længere Basis i Byen for to Foreninger som H.K.P.S.S. og Ø.F. Den 31. October 1890 vedtoges det saa paa en fælles Generalforsamling at sammenslutte de to Foreninger, saaledes at Øresundsforeningen gik op i Skydeselskabet. Dette overtog den anden For-

enings Klublokaler paa første Sal i Konsul L. Ulstrups Ejendom i Strandgade 93 — som nu indehaves af Odd Fellow Ordenen — og ligeledes gik Navnet „Klubben“ i daglig Tale nu over paa Skydeselskabet, men ellers forsvandt hermed den højt ansete, 100-aarige Øresunds Forening fra Skuepladsen. Af synlige Minder om den er nu kun tilbage en Hyldest til den, et Slags Epitafium i Glas og Ramme, kalligraferet i en halv Snes forskellige Skriftarter, som endnu hænger i Selskabets Lokaler. For Kuriositetens Skyld skal dets Ordlyd anføres:

„For evig
ønskes
Selskabet
ØRESUNDS FORENING
at maatte stadigen florere
i Samdrægtighed,
Tilfredshed og Glæde
samt
at der i Selskabets Lokale maa indrømmes
en lille afsondret Plads for
det her fremsatte oprigtige Ønske
af
det næstældste Medlem (71 Aar)
Hjorth
Justitsraad, Ridder af Dannebrog og af Wasa Ordenen.
Helsingør, den 14de Juli 1861“.

Under Datoen er skrevet meget smaat: „Dagens Betydning in mente“. Det var Foreningens 70 Aars Dag. Man faar jo Mistanke om, at en Del af Formaalet med denne Hyldest var at sikre den brave Justitsraads Eftermæle, men større Aander end han har jo haft den samme Svaghed.

Sammenslutningen med Øresunds Forening satte sig dog foreløbig ogsaa Spor i Selskabets Ledelse. Dettes Formand, Købmand Harald Jørgensen, der havde Forretning paa det østre Hjørne af Stengade og Fiolgade, døde pludseligt i November 1888, hvorefter Fuglekongen, Købmand J. Brammer, fungerede som Formand indtil Generalforsamlingen i Februar 1889, da Fabrikant J. Hagen valgtes til Formand. Hagen, hvis Datter forøvrigt er gift med Selskabets nuværende Formand, havde en Sæbefabrik i den Ejendom, hvor nu Stengades Apotek har til Huse. Ved Sammenslutningen bestemtes det, at han og Øresunds Forenings Formand, Købmand J. Razga af Firmaet K. F. Mar-

strands Efterfølger, skulde fungere som sideordnede Formænd indtil næste Generalforsamling, og at Bestyrelsen indtil da skulde bestaa af samtlige hidtidige Bestyrelsesmedlemmer i begge Foreninger. Det blev 12 ialt. Ved denne Generalforsamling valgtes Overretssagfører Holsøe, som ejede det Hansen'ske Palæ, Strandgade 95, til Formand. Næstformand blev Købmand J. Razga, Fabrikant Hagen blev Sekretær, Razgas Kompagnon, Købmand N. A. Sørensen Kasserer, Købmand F. Hilligsøe Inventariedirektør, Kaptajn Schmidt Læsedirektør, og Grosserer Mads Holm Tilsynsførende med Ejendommen, medens Arrangementsvæsenet underlagdes den samlede Bestyrelse. Dette sidste var imidlertid upraktisk, og i Juni 1892 suppleredes Bestyrelsen med Direktør C. Tvede, som blev Arrangementsdirektør. Det blev 8 Bestyrelsesmedlemmer med hver sit Hverv, og Antallet og Opdelingen af Hvervene bestaar uforandret til i Dag. Kun er det siden indført, at Kassereren, ene af hele Bestyrelsen, vælges direkte af Generalforsamlingen til denne Post.

Selskabet fejrede sit 125 Aars Jubilæum ved Fugleskydningen den 30 Juli 1891, ved hvilken Lejlighed Kong Christian IX lod sig repræsentere af sin Adjutant, Generalmajor v. d. Maase. I 1892 fik Selskabet Hans Majestæts Tilladelse til i Stedet for det grønne, rødkantede Kongebaand at anvende den tidligere omtalte gyldne Kæde, som var skænket af Aarets Fuglekonge, Kaptajn, Skibsreder Theo. Koch. Denne Kæde er vedvarende i Brug som Fuglekongens Værdighedstegn; dens Overlevering foregaar dog ikke mere paa Skydebanen, men derimod ved Fugleskydningsmiddagen, hvor den afgaaende Fuglekonge tager den af og hænger den om Halsen paa sin Efterfølger.

Med Aarene var der blevet Tradition for, at Fuglekongen skulde give Champagne ved Middagen paa Fugleskydningsdagen. I 1892 stillede Bestyrelsen Forslag om, at denne Pligt skulde ændres til at give Sølvgenstande til Festen, men Forslaget faldt ikke i god Jord, og blev taget tilbage. Først i 1935 lykkedes det at faa denne, ganske vist ogsaa ufornuftige, Tradition aflivet; Murermester Carl Poulsen blev den sidste „Champagnekonge“. Naa, Festivitas og Fornuft kan jo ogsaa daarligt med hinanden.

Officererne af Byens da ret store Garnison havde gammel Tilknytning til Skydeselskabet, som det tidligere er nævnt, og adskillige af dem har været dets Fuglekonger; foruden de alt nævnte saaledes Oberst Esmann i 1893, Oberst Pontoppidan i 1902, og Kronborgs sidste Kommandant, Oberst Chr. Qvist i 1924. De havde deres egen

Forening, Officersforeningen paa Kronborg, og i 1899 søgte denne Optagelse „en corps“ i Selskabet. Bestyrelsen anbefalede Ansøgningen, men Forslaget blev forkastet af en extraordinær Generalforsamling. Dette medførte, at Formanden, Næstformanden, Købmand Mahrt, Sekretæren, Boghandler Jens Møller, og Købmand F. Hilligsøe nedlagde deres Mandater. Da Officersforeningen imidlertid herefter ønskede Sagen stillet i Bero indtil videre, lykkedes det at bevæge Holsøe, Møller og Hilligsøe til at fortsætte Resten af deres Funktionstid, og i December 1900 valgtes saa Direktør, senere Landstingsmand, C. Tvede til Formand, en Post, som han kom til at beklæde i næsten 25 Aar.

Selskabets økonomiske Forhold var nu blevet rent elendige. Driften af de to Klublokaler, Skydebanen og Lokalet i Strandgade, var altfor dyr, Værterne i Strandgade og Forpagterne paa Skydebanen skiftede ustandseligt, og man maatte forhøje Kontingentet fra 2 Kr. til 2.25 Kr. maanedligt. Det hjalp imidlertid ikke, og tilsidst maatte man tage under Overvejelse at afhænde Skydebanen. Medvirkende til denne Beslutning var ogsaa, at det, som foran nævnt, med den stærkt tiltagende Bebyggelse var uforsvarligt at vedblive med Skydningerne i Selskabets Have. I Aarene fra 1897 havde man forskellige Tilbud paa Køb af Ejendommen, men de førte ikke til noget; de fleste var for lave, og de tilfredsstillende Tilbud var ikke fra solide Købere. I Januar 1901 forelaa der saaledes 4 Forespørgsler angaaende Salg af Ejendommen, og 5 Tilbud om at leje den, men ingen af dem var helt tilfredsstillende. Men endelig den 8. Marts 1901 vedtoges det at sælge Ejendommen for 50.000 Kr. til Muremester P. A. Faarup, som agtede at udstykke den. Han solgte endnu samme Aar Hovedbygningen med den røde Tilbygning til Teknisk Selskab, som ombyggede den til Teknisk Skole, der hidtil havde haft Lokaler i Lundegade, lige over for Skolen.

Den sidste Fugleskydning paa den gamle Skydebane fandt Sted den 17. Juli 1900, da Urmager Kai Høite blev Fuglekonge. Han var jo dengang en ung Mand, og blev vist nærmest Fuglekonge ved et Vaadeskud. Det var ikke velset, at Selskabets Juniores saaledes opnaaede dets højeste Værdighed; da Sagfører Valdemar Hansen, Selskabets senere mangeaarige Kasserer og fra 1925 til 1930 dets Formand, i 1895 som ung Mand blev Fuglekonge, bemærkede Borgmester, Overdommer Rosenstand saaledes indædt til ham: „Der er sgu ingen Mening i, at saadan en Flødeskæg som De skal være Fuglekonge“. Samme

Rosenstand, der var en særdeles myndig Herre, havde i 1885 selv været Fuglekonge, og hans Skive er den sidste, der har delvis allegorisk Motiv. Den viser ved Foden af en Palme Retfærdighedens Symboler, paa Baggrund af et vestindisk Landskab. Rosenstand havde været Overdommer i Dansk Vestindien. Købmand N. A. Sørensens Skive fra 1882 viser den gamle Havneplads, Fabrikant Hagens Skive for 1887 viser et Prospekt af Byen, set fra den sammenskruede Is i Sundet i Isvinteren i Begyndelsen af 1888, og den Skive, som Jernskibsværftets Grundlægger, Mads Holm, gav i 1890 viser Partier fra Værftet og et nybygget Dampskib. Skiverne fra denne Tid har saa at sige alle topografiske Motiver, og Høites Skive viser meget à propos et Prospekt af Selskabets Have med Skydeporten.

* * *

Efter Salget af Skydebanen saa Selskabet sig om efter et andet Domicil, da Lokalerne paa Strandgade ikke i Længden kunde være tilfredsstillende, og den 11 December 1901 vedtoges det at købe afdøde Overlæge Hansens Gaard paa Stengade for 36.500 Kr. Huset havde tidligere været svensk Generalkonsulat, og det var her, at Marskal Bernadotte, den vordende svenske Konge Carl XIV Johan, den 19. October 1810 afsvor sin katolske Tro, for Dagen efter at gaa i Land i Helsingborg som svensk Kronprins. Herom minder et i Selskabets Lokaler ophængt Kobberstik af Bernadotte, som er skænket af Selskabets Fuglekonge i 1917, Generalkonsul Carl G. Johnson, Helsingborg. — Man besluttede at opgive Lokalet paa Strandgade og at ombygge den nye Ejendom. Stueetagen udlejedes til Landmandsbanken for 3000 Kr. paa 25 Aar, og Indkørselsporten midt i Facaden blev tilmuret, medens Indgangen blev i Bygningens sydlige Ende, hvor den endnu er. Det var et Lejemaal, som senere blev meget ufordelagtigt for Selskabet, men dette Forhold rettedes efter Kontraktens Udløb paa tilfredsstillende Vis, og Selskabet kan stadig glæde sig ved at have Banken som Lejer. Ejendommen blev efter endt Ombygning og Montering bogført for 80,000 Kr., og belaaet til samme Beløb. Oberst Pontoppidans Skive fra 1902 viser Selskabets Bygning efter Ibrugtagelsen, og den staaer uændret til i Dag. Dog er Selskabets Splitflag, som oprindelig var anbragt dekorativt midt paa Facaden, nu relegeret til en afsides Plads i et Hjørne af Taget.

I de smukke Lokaler i den gamle Patriciergaard formede Selskabets Liv sig nu hyggeligt og festligt. Der var kun een væsentlig Mangel ved Huset: Der var ingen Plads til Salutkanonerne. Man traf derfor i 1902 den Ordning med „Marienlyst“, at Selskabet om Vinteren laante dette Etablissements Flygel, medens „Marienlyst“ til Gengæld om Sommeren laante Selskabets Kanoner. Det var rart for begge Parter, men Flyglet parkerer forlængst ikke mere i Selskabet, hvorimod Kanonerne stadig er udlaant til „Marienlyst“. — Selskabets Bygning var jo prioriteret op til Skorstenen, hvorfor Driften var haardt anspændt, og i 1904 maatte man forhøje Kontingentet til 2.50 Kr. maanedligt, hvad det har været siden da.

Den 29. Januar 1906 døde Kong Christian IX. Han havde i sin lange Regeringstid stedse vist Selskabet stor Bevaagenhed, og blandt Brødrene indsamledes Bidrag til 2 Sølv-Palmegrene med Søvlsløjfe til hans Baare. Den 19. Marts havde en Deputation Foretræde for Kong Frederik VIII for at overbringe Selskabets Kondolation og Lykønskning, og den 21. Januar 1907 samtykkede Kronprins Christian, vor nuværende Konge, i at indtræde som Medlem i Selskabet.

De paafølgende Aar betegner en stille Periode i Selskabets Liv. I Aarene 1906, 1908, 1910 og 1912 holdtes der saaledes ikke Fugleskydning, fordi der ikke var fornøden Tilslutning hertil, og ogsaa Medlemstallet stagnerede paa et lavt Stade. Man forsøgte at indføre en Familieaften om Ugen, men det slog ikke rigtig an, og heller ikke Indlæggelsen af elektrisk Lys i nogle Lokaler i 1911, da Byen havde faaet Elektricitetsværk, hjalp paa Tilstanden. Forholdet var nok det, at de ærværdige Seniores i Selskabets Ledelse og deres nærmeste Kreds ikke havde altfor megen Sympati for friske Impulser.

12. Maj 1912 døde Kong Frederik VIII, og Selskabet lod henlægge en Laurbærkrans med dannebrogfarvede Baand med Inskription paa hans Baare. En tidligere Fuglekonge, Direktør Carl Christensen, havde i 1907 skænket Selskabet et stort Fotografi af Kong Frederik VIII, og i 1913 skænkede den daværende Fuglekonge, Etatsraad Carl Holten, et tilsvarende af Kong Christian X.

Den 18. Januar 1913 aflagde Kong Christian Selskabet et Besøg, og ved en Sammenkomst i Solennitetssalen rettede Formanden, Direktør C. Tvede, en Tak til Majestæten, idet han mindede om, at Kongens Tipoldefader havde været Gæst i dette samme Hus. Det kongelige Besøg, der kun var kort, fandt Sted i Forbindelse med Hans Majestæts

Nærværelse i Byen i anden Anledning, og Medlemstallet var da saa lille, at man, for at skaffe en nogenlunde repræsentativ Forsamling, havde maattet indbyde en Del Borgere, som ikke var Medlemmer. Under disse Forhold genoptoges Forhandlingerne om Officersforeningens Optagelse i Selskabet, og denne vedtoges paa en Generalforsamling i Februar 1914. Foreningen betalte et fast Beløb i aarligt Kontingent, for hvilket dens Medlemmer havde samme Adgang til Selskabet som Brødrene, men ikke Tale- og Stemmeret paa Generalforsamlingerne. Et Medlem af Officersforeningens Bestyrelse tiltraadte Selskabets Bestyrelse.

* * *

Saa kom den første Storkrig i 1914, og som Følge af denne strøg man Fugleskydningen i samme Aar. Men næste Aar var Forholdene saa vidt afklarede, at man mente at kunne genoptage Skydningen, og Selskabets Formand, Direktør C. Tvede, blev Aarets Fuglekonge. Hans Skive viser et Exterieur fra Fabriksgaarden i hans Virksomhed, Helsingørs Spritfabrik, som i 1918 blev nedlagt, idet den gik op i De Danske Spritfabrikker. Hans Forgænger som Fuglekonge, Snedkermester Emil Nielsen, der iøvrigt skænkede Selskabet det femkantede L'hombrebord, der har sin Plads i Spillestuen, var den første Fuglekonge, hvis Skive var udskaaret i Træet; den viser forskelligt Snedkerværktøj. Der er siden kommet et Par til, Konsul Peter Svendsens fra 1933 og Ingeniør Ejner Scherffenberg-Møllers fra 1937.

Den 5 December 1916 fejrede Selskabet sit 150 Aars Jubilæum ved en stor Fest, ved hvilken Kong Christian X var Selskabets Gæst. Der var rejst Flagstænger foran Huset, som indvendigt var udsmykket med Blomster og grønne Planter. Om Formiddagen modtog Selskabets Bestyrelse gratulerende Deputationer fra Industriforeningen og fra det kgl. københavnske Skydeselskab, hvorpaa man gik til Bords, og paa Slaget 1 ankom Hans Majestæt, som derpaa deltog i Frokosten. Efter en Sang for Kongen af Læge Klubien talte Fuglekongen, Direktør Tvede, for Kongen, som udbragte en Skaal for Selskabet. Derpaa talte Næstformanden, Boghandler Jens Møller, for Fædrelandet. Redaktør J. M. Welsch talte for Selskabet og afslørede en Mindeskive med følgende Inskription:

„I Hans Majestæt Kong Christian X.s Nærværelse ophængte Brødrene denne Skive til Minde om Selskabets 150-aarige Bestaaen den 5. December 1916.“

Endvidere overrakte Welsch Hans Majestæt og samtlige øvrige Brødre som Gave det af ham til Jubilæet forfattede Skrift: „Et Bidrag til Helsingørs kgl. privl. Skydeselskabs Historie“. Han sluttede sin Tale med et Leve for Selskabet. Efter Afsyngelsen af en Sang af Alexander Svedstrup bragte Overretssagfører Hede en Hilsen fra Det kongelige københavnske Skydeselskab og danske Broderskab, for hvilken Formanden kvitterede med et Leve for dette. Han talte endvidere for Hær og Flaade, og Kronborgs Kommandant, Oberst Lütken, takkede herfor, og udbragte et Leve for Helsingør By, for hvilket kgl. Borgmester J. Lyngbye takkede. Efter Bordet dekorerede Kongen Direktør Tvede med Sølvkorset, og gav en Kur for Brødrene og underholdt sig med disse, og han befandt sig saa vel i Selskabet, at han først forlod dette $\frac{3}{4}$ Time over den i Forvejen fastsatte Tid.

Om Aftenen var arrangeret Middag i Lokalerne for Brødrene med Damer. I denne deltog Hans kongelige Højhed Prins Axel, som samme Dag havde ladet sig optage som overordentligt Medlem af Selskabet. Direktør Tvede talte for Konge og Fædreland, og derefter for Prins Axel, som svarede med et Leve for Selskabet. Aftenen sluttede med et animeret Bal til Kl. 3. — I Anledning af Jubilæumsdagen sendte Selskabet Enkedronning Louise en Buket med Signatur, og man trakterede Beboerne i Alderdomshjemmet, Klosteret og Forsørgelsesanstalten samt Børnene i Asylet med Chokolade.

I 1917 fik Selskabet sin hidtil eneste udenlandske Fuglekonge, idet Pladen nedskødes til Generalkonsul Carl G. Johnson fra Helsingborg, hvis Skive viser Sundet mellem Helsingør og Helsingborg, og en Del af disse to Byer.

Det følgende Aar holdtes igen ingen Fugleskydning, men den 2. September 1919 oplevede Selskabet en af sine største Dage, idet Kong Christian X deltog i Fugleskydningen og lod sig skyde til Fuglekonge. Hans Majestæt ankom Kl. 10 til Skydebanen ved Teglstrup Hegn, hvor en talrig Kreds af Brødrene, alle i Galla, var samlede, og hilstes ved sin Ankomst med Hurraraab og Salut fra Selskabets Kanoner der var hidbragt fra Marienlyst. Kongen deltog i Skydningen og nedskød venstre Vinge til Enkedronningen. Kl. 12 afbrødes Skydningen,

óg man kørte til Kongefrokost i Selskabets festligt udsmykkede Lokaler, hvor den afgaaende Fuglekonge, Generalkonsul Johnson, førte Hans Majestæt til Bords. Efter en Sang for Kongen af J. M. Welsch talte Fuglekongen meget smukt for Kongen, hvorefter denne svarede hjerteligt og sluttede med at drikke paa Selskabets Vel. Formanden talte for Fædrelandet, og Forpagter Harboe bragte Kongen en Hilsen fra de gamle Gardere. Det sidste var for Resten uden for Programmet, men slikt afficerer ingenlunde den djærve Forpagter. Efter Frokosten gav Kongen Kur og overrakte Generalkonsul Johnson Ridderkorset af Dannebrog, samt udnævnte Selskabets i Anciennitet ældste Medlem, Snedkermester Emil Nielsen, og dets mangeaarige Kasserer, Sagfører Valdemar Hansen, til Riddere af Dannebrog. Ude paa Skydebanen havde Kongen overrakt Listeføreren, Stabssergent Johansen, der var Dannebrogsmænd, den kongelige Belønningsmedaille.

Kongen forlod Selskabet Kl. 2, hvorefter Brødrene kørte tilbage til Skydebanen og fortsatte Skydningen. Premierløjtnant Boeck nedskød Brystpladen til Kongen. Protokollatet om denne Fugleskydning blev Aaret efter underskrevet af Hans Majestæt personligt. — Fra denne Lejlighed stammer det store Gruppebillede af Kongen i Brødrenes Kreds, fotograferet ude paa Skydebanen, som indtil for faa Aar siden var ophængt i Lokalerne.

Paa Genforeningsdagen den 9. Juli 1920 fandt en Fest Sted i Selskabets Lokaler. Man havde indbudt de i Byen boende Veteraner fra Krigen 1864. Formanden, Direktør Tvede talte, og afslørede en Mindeskive om Genforeningen, malet af Tegnelerer F. Hansen. Den viser i en udskaaret Egekrans Dybbøl Mølle, og derunder følgende Inskription:

„I Aaret 1920, da H. M. Kong Christian X var Selskabets Fuglekonge, ophængtes denne Skive til Minde om Sønderjyllands Genforening med Moderlandet den 9. Juli“.

Den 3. September 1920 holdtes atter Fugleskydning, ved hvilken Hans Majestæt paany kom til Stede. Ogsaa denne Gang modtoges Kongen Kl. 10 paa Skydebanen med Kanonsalut, og deltog med Iver i Skydningen. Denne afbrødes Kl. 12, og man kørte til Frokost i Lokalerne, til hvilken der havde tegnet sig 60 Deltagere til den hambre Pris af 29 Kr. (Ni og tyve Kroner) pr. Couvert. Som Fuglekonge præsiderede Hans Majestæt, som efter en Sang for Kongen af Læge

Klubien udførte den Fuglekongen ved saadanne Lejligheder paahvilende Pligt ved at udtale: „Følgende en gammel Tradition udtaler vi vor Glæde over Kongens Nærværelse og drikker Kongens Skaal“, hvorpaa Formanden udbragte et Leve for ham. Tvede talte derefter for Kongen. Derefter afsløredes Kongens Skive, der under en gylden Kongekrone viser det gamle Kongeskib „Dannebrog“ til Ankers paa Helsingør Red, med Kronborg i Baggrunden. Billedet er malet af Vilh. Arnesen. Ved Overleveringen holdt Hans Majestæt en hjertevarm Tale, i hvilken han understregede, at Skiven baade viste Kronborg, som Tilknytning til Helsingør, og tillige „Dannebrog“, hvis Tilsynekomst i de sønderjydske Fjorde havde været Opfyldelsen af Sønderjydernes Drøm. Han sluttede med et Leve for Selskabet, som efterfulgtes af begejstrede Klapsalver fra Brødrene.

Efter en Sang af Tegnelærer F. Hansen takkede Formanden for den kongelige Skive og talte for Kongen som afgaaende Fuglekonge, og Forpagter Harboe takkede Kongen for Minderne fra Genforeningsdagen, hvorefter Hans Majestæt bød Velbekomme. Kongen gav derefter Kur for Brødrene, og dekorerede det nu i Anciennitet ældste Medlem, Købmand Fr. Hilligsøe, og Selskabets Revisor, Raadmand, Redaktør J. M. Welsch, med Ridderkorset af Dannebrog, og Selskabets Incassator igennem 39 Aar, Frøken Sophie Poulsen, med den kgl. Belønningsmedaille i Sølv. Hun var den første Kvinde i Selskabet, som Kongen personlig dekorerede i Helsingør. Kl. 2 forlod Hans Majestæt Selskabet, og derefter kørte Brødrene tilbage til Skydebanerne og genoptog Skydningen, ved hvilken Redaktør J. M. Welsch blev Fuglekonge. Han var mangeaarig Revisor i Selskabet og Dirigent ved dets Generalforsamlinger, og indtog bag Kulisserne en lignende Stilling som Olrik, Rogert og Kirck tidligere. Dagen sluttede med en Herremiddag.

Om begge disse Fugleskydninger, ved hvilke Kongen havde været til Stede, affattede Selskabets Sekretær, Driftsbestyrer Schwensen ved Hornbækbanen, en meget udførlig og af svulmende Prosalyrik baaret Beretning til Protokollen.

Den 26. September 1920 fyldte Kong Christian 50 Aar, ved hvilken Lejlighed Selskabet sendte ham en Lykønskingsadresse, og herpaa modtoges følgende Svarskrivelse, signeret af Hans Majestæt personlig:

„Med hjertelig Tak for den smukke Lykønskingsadresse, som Helsingørs kongelige privilegerede Skydeselskab har sendt mig i Anledning af min halvtredsaarige Fødselsdag, udtaler jeg min varmeste Paaskønnelse af den trofaste Hengivenhed, De ved denne Lejlighed som saa ofte tidligere har lagt for Dagen.
Amalienborg, den 27. September 1920.

Christian R.“

Denne kongelige Skrivelse er i Glas og Ramme ophængt i Selskabets Lokaler, hvor ogsaa hænger et stort Fotografi af Kong Christian paa den hvide Hest, paa hvilken han red ind i Sønderjylland ved Genforeningen. Billedet, der er forsynet med Kongens egenhændige Dedikation, er en Gave fra Hans Majestæt.

* * *

I 1919 og 1920 havde Efterkrigstidens voldsomme Prisstigninger sat ind for fuld Kraft, og Selskabets Økonomi kom ud for en meget alvorlig Krise. Man drøftede baade at sælge Ejendommen og at forhøje Kontingentet, men gik dog tilsidst den Vej at optage yderligere Laan, og ved Generalforsamlingen i 1921 foreslog man Brødrene at gaa med til en frivillig Kontingentforhøjelse i 15 Maaneder for at faa Underskudet dækket. Der kom paa denne Maade 1500 Kr. ind, og da Prisfaldet samtidigt satte ind, lykkedes det Selskabet at staa Krisen igennem.

Ogsaa i Huset paa Stengade havde man siden Indflytningen haft stedse skiftende Værter; 4 Aar for hver var i Reglen Maximum. Men den 1. October 1920 tiltraadte Frøken Eline Pedersen som Vært, og dermed kom der Orden i Forholdet. Ikke blot klarede Frk. Pedersen alle Arrangementer med Bravour, men ved Indførelse af Pension for Medlemmer i den daglige Spisestue skabtes der en lille, fast Stab af Medlemmer, som daglig færdedes i Lokalerne og skabte Liv i dem, og som igennem Aarene har været en stadig Kilde til Medlemsforøgelse. Selskabet har kunnet glæde sig ved Frk. Pedersens Værtskab uafbrudt siden hendes Tiltræden i 1920.

Endvidere kom der i Aarene efter 1920 flere yngre Medlemmer ind i Bestyrelsen, heriblandt Købmand N. H. Vejby-Nielsen, som blev Arrangementsdirektør, som med friskt Initiativ bragte Liv i Selskabets daglige Tilværelse og dets Festligheder, hvorved Interessen for det genvoktes i Byen, og man naaede op paa et Medlemstal omkring 165,

som har holdt sig siden. I 1922 blev Bevillingsforholdet endelig bragt i Orden, idet Selskabet fik egen Beværterbevilling.

Til Kongeparrets Sølvbryllup var Selskabets Gave et Maleri af Vilh. Arnesen, visende Kongeskibet „Dannebrog“ under Damp i Sundet Syd for Kronborg. Den kongelige Takskrivelse herfor er ligeledes ophængt i Selskabets Lokaler.

Ved Generalforsamlingen i 1925 trak Selskabets Formand, Landstingsmand, Direktør C. Tvede, sig tilbage, og en ekstraordinær Generalforsamling den 23. Marts s. A. udnævnte ham til Æresmedlem. Han havde da været Formand i over 24 Aar, og havde haft overordentlig stor Betydning for Selskabet. Han begyndte sin Formandstid med det store Arbejde med Overtagelse og Indretning af Selskabets nuværende Bygning, og det skyldes i første Række hans store Interesse for Selskabet og hans personlige Arbejde og økonomiske Ofre, at det lykkedes at føre det heldigt gennem Krigs- og Efterkrigstidens vanskelige Aar. Han var, som den nuværende Formand udtalte i sin Mindetale over ham et lysende Eksempel paa en god Broder i Selskabet og en god Borger i vor By. I mange Aar dannede han sammen med Redaktør Welsch, Havnemester Hagen og Læsedirektøren, Læge Gilbert Hansen, et fast Spilleparti, som normalt mødtes hver Hverdag Aften Kl. 6 i Selskabets Lokaler, og dette Spillebord forevigedes kort før Tvedes Død i 1931. Billedet hænger nu i Spillestuen. — Et andet mangeaarigt, fast Spilleparti bestod af Sagfører V. Hansen, Direktør J. C. Brammer, Oberstløjtnant C. M. Appeldorn, Gartner Sophus Dithmer og Direktør Carl Christensen, til hvis fortrinsvise Brug det omtalte femkantede L'hombrebord blev skænket Selskabet.

I 1926 havde Selskabet det store Held, at dets Lodseddel i Klasse-lotteriet kom ud med sidst udtrukne Nummer i 6. Trækning og altsaa fik Præmien paa 50.000 Kr., hvoraf Selskabet fik en Fjerdedel. Pengene benyttedes til Indfrielse af den sidste Prioritet, Betaling af en Del løs Gæld, Maling af Ejendommens Facade og forskellige Reparationer, samt til at yde et Bidrag paa 200 Kr. til den Mindebrønd, som rejstes paa Torvet i Anledning af Byens 500 Aars Jubilæum samme Aar.

Kortspillet har altid floreret i Selskabet, til Tider saa meget, at det har givet Anledning til Gisninger om, hvorvidt Selskabets Initialer ikke rettelig betød „Helsingørs kongelige privilegerede Spille Selskab“. Allerede i 1856 maatte man vedtage, at Kortspil ikke maatte finde Sted i visse af Selskabets Lokaler, og Lovene har den Dag i Dag en

Passus om, at der ikke maa finde noget Slags Spil Sted i Lokalerne, mens Generalforsamlingen staar paa. Det kan næppe fragaas, at de faste Kortspillere, som ganske vist ogsaa bar det daglige Liv i Selskabet, i de tre første Aartier af det 20. Aarhundrede havde en i Forhold til Medlemstallet uforholdsmæssig stor Indflydelse paa Ledelsen af Selskabet, hvorved dettes Liv maaske nok prægedes lidt mere af Hensynet til Spillepartierne, end helt rimeligt var. Efterhaanden som Selskabets Medlemsstab forøgedes i Tyverne, og de yngre og ikke-kortspillende Medlemmer blev repræsenteret i Bestyrelsen, voksede en vis Opposition frem, og dette resulterede i, at en ekstraordinær Generalforsamling i Juli 1930 valgte en ny Bestyrelse, i hvilken kun 3 af de hidtidige Medlemmer fik Sæde. Selskabets Kasserer, Sagfører Valdemar Hansen, havde efter Direktør Tvedes Fratræden i 1925 afløst ham som Formand. Ved dette Valg maatte han bide i Græsset, og han afløstes som Formand af Administrator paa Kuranstalten „Montebello“, Kaptajn N. E. Volkersen.

Den nye Ledelse kom til at betyde en Fornyelse af Selskabets Liv og ogsaa dets Lokaler. Generalforsamlingen i Foraaret 1930 havde ændret Lovene, saa at Medlemmernes Damer nu havde Adgang til Lokalerne til enhver Tid, medens de tidligere kun kunde komme der til Festerne og en enkelt Aften ugentlig. Nu fik de ogsaa Adgang til at deltage i Fugleskydningsmiddagen, som hidtil havde været en ren Herremiddag, og af Herreaftenerne er derefter kun tilbage det aarlige Pøsegilde i November-December og Fællesspisningen i Forbindelse med den aarlige Generalforsamling. Selskabets Festligheder henlagdes fortrinsvis til Lørdag Aften, som tidligere havde været sakrosant af Hensyn til Kortspillet. Der byttedes om paa Billardstuen og det store Læseværelse, saa at Klublokalerne kom til at danne mere af en Enhed ved selskabelige Lejligheder, og Aar efter andet blev Lokalerne istandsat, moderniseret og møbleret med tidssvarende Møbler, ligesom der lagdes Parketgulv overalt, hovedsagelig ved Bidrag fra de forskellige Fuglekonger og for Salens Vedkommende ved frivillige Bidrag fra Brødrene, indtil Selskabets Lokaler i Dag fremtræder saa lyse og hyggelige, som selv en kræsen Smag kan forlange det. Æren for Udførelsen heraf har i første Række den Tilsynsførende med Ejendommen, Arkitekt V. Drosted. Ved Selskabets tidligere Formand, Sagfører V. Hansens Død i 1938 testamenterede han Selskabet en pragtfuld Mahogni-sofa fra Sundtoldstiden, som nu staar i det store Læseværelse.

I 1933 optoges Hans kgl. Højhed Prins Peter af Danmark og Grækenland, som da var Elev paa Fodfolkets Kornetskole paa Kronborg, som overordentligt Medlem af Selskabet.

Ved Kong Christians 60 Aars Fødselsdag i 1930 skænkede Selskabet ham en Gengivelse af Krigsraad Petersens Skive fra 1832 med Øresunds Toldkammer, og da Hans Majestæt i 1937 fejrede sit 25-aarige Regeringsjubilæum var Selskabets Gave en af de gamle Fugleskydningsbøsser.

Fra Begyndelsen af Tyverne havde aarlig et Antal af Eleverne paa Kornetskolen søgt Optagelse som Brødre i Selskabet, saalænge deres Ophold paa Skolen varede. Det var et Forhold, som var til Glæde for begge Parter, og ved en Audiens efter Prins Peters Optagelse udtalte Hans Majestæt overfor Formanden sin Glæde over, at en Del af de unge Mennesker paa Skolen saaledes havde et hyggeligt Tilflugtssted i Byen. Fra 1936 indtog imidlertid Kornetskolens daværende Chef, som tillige var Formand for Officersforeningen, det Standpunkt, at han ikke ønskede nogle af sine Elever optaget i Selskabet. Det affødte stærk Irritation blandt dettes Medlemmer, hvilket resulterede i en vis Animositet mod Officersforeningen, og paa Generalforsamlingen i 1937 vedtoges et Krav til Bestyrelsen om at søge denne Forenings Kontingent væsentligt forhøjet. Følgen heraf blev, at Officersforeningen udmeldte sig af Selskabet pr. 1. Januar 1938.

De senere Aar har iøvrigt ikke frembudt større Begivenheder i Selskabets Liv. En Række ansete Borgere har været Fuglekonger, og den nuværende Fuglekonge er Direktør for „Marienlyst“ C. C. Klestrup, som blev Fuglekonge i 1938. Paa Grund af den anden Storkrigs Udbrud blev den til Efteraaret 1939 berammede Fugleskydning aflyst, og efter den 9. April 1940 har man naturligvis ikke ønsket at afholde Fugleskydning paa de militære Skydebaner. Direktør Klestrup fungerer derfor, til samtlige Brødres store Glæde, nu paa fjerde Aar som Fuglekonge, hvilket er uden Fortilfælde i Selskabets Annaler.

Som tidligere nævnt bortfaldt Fuglekongernes traditionsmæssige Pligt til at give Champagne ved Fugleskydningsmiddagen i 1935, og Fuglekongerne har derefter i Stedet for bidraget paa forskellig Maade til Lokalernes Montering og Forskønnelse, og derved fulgt det Eksempel, der er givet af Bestyrelsens Medlemmer. Lokalerne er i Dag følgende: Forstuen, Billardværelset, den lille Læsestue, Salonen, den store Læsestue, Spilleværelset, den daglige Spisestue, Buffetten, og Solennitets- og

Festsalen. Denne sidste er smykket med de af Dommerne og Fuglekongerne skænkede Skiver paa alle Vægge, og er en særdeles smuk Sal. Ogsaa i den daglige Spisestue, i Spilleværelset og til Dels i Salonen og den lille Læsestue er Væggene prydet med Skiver. I Spilleværelset hænger tillige Billeder af Kongerne Christian IX, Frederik VIII og Christian X, i den store Læsestue Billeder af en Række af Selskabets Fuglekonger. I Salonen hænger Maleriet af Kong Frederik VI og Fotografiet af Kong Christian X, og i den lille Læsestue Maleriet af Læge de Meza og Billeder af to af Selskabets Formænd, Direktør C. Tvede og Kaptajn N. E. Volkersen. Endelig hænger i Billardstuen Billeder af forskellige Fuglekonger og det tidligere omtalte Epitafium for Øresunds Forening.

Selskabets smukke Lokaler er aabne for Brødrene og deres Damer fra Kl. 9 til Kl. 22 paa alle Ugens Dage, til Ophold i de hyggelige Saloner og Læseværelser, hvor en Række Dagblade og illustrerede Tidsskrifter er fremlagt, til Konversation, og til Kort- og Billardspil, ligesom Servering finder Sted. I Efteraaret 1941 er stiftet en Bridgeklub indenfor Selskabets Rammer. Selskabet havde i tidligere Aar en Bogsamling, af hvilken Medlemmerne kunde hjemlaane Bøger, men efter Nordsjællands Centralbiblioteks Oprettelse og den dermed følgende lette Adgang til Boglaan af en langt større Samling, samtidig med at Byens Boghandlers Læsekredse fik en betydelig Renæssance, svandt Interessen for Selskabets Bogsamling saa stærkt, at den afhændedes i 1930. I Aarets Løb arrangeres der i Reglen en Række Festligheder, f. Ex. musikalske Underholdninger, tvangfri Aftensammenkomster med Dans, Skiveskydning i Festsalen, lejlighedsvis Andespil, og som aarligt tilbagevendende Fester et Fastelavnssbal, et Pølsegilde, og — normalt — Kongefugleskydningen.

Denne sidste indledes ordentligvis med en Frokost i Selskabets Lokaler Kl. 12, hvorefter Brødrene kører ud til Skydebanen og skyder til Papegøjen. I tidligere Tider mødte Skytterne til Skydningen i Gala fra Morgenstunden, men denne Paaklædning er særdeles uhensigtsmæssig paa de militære Skydebaner, hvor der skydes i det Frie paa en græsklædt Bane, som jævnlig er regnvaad, og Skytterne møder derfor nu i hvad man nærmest kan kalde feltmæssig Paaklædning. Indtil for faa Aar siden skød man med tre gamle og meget tunge Forladebøsser med Snelle, men siden er man gaaet over til at skyde med Militærgeværer. Da Fugleskydningsmiddagen, til hvilken man

stadig møder i Gala, begynder Kl. 18, og Skytterne skal have Tid til at klæde sig om, skal Skydningen helst være tilendebragt inden Kl. 17. Trækker det derfor for længe ud, inden Pladen falder, flyttes Fuglen lidt efter lidt nærmere til Skytterne, indtil det forønskede Resultat er opnaaet. — Under Skydningen er der rejst et Serverings-telt paa Skydepladsen, i hvilket Skytterne kan vederkvæge sig, dog under Jagttagelse af den gamle Conventions Art. 6, der stadig staar ved Magt. — Kun een Gang i Selskabets Historie har Fugleskydningen ikke fundet Sted paa en Skydebane, nemlig i 1913, da Etatsraad Carl Holten blev Fuglekonge. Den foregik da paa „Marienlyst“, hvor Skydestandpladsen var ved Tepavillonen og Fuglen var opstillet i Strandkanten, saa at man skød ud over Vandet. Ogsaa Fugleskydningsmiddagen fandt Sted paa „Marienlyst“.

* * *

Kaptajn N. E. Volkersen, der i 1930 afløste Sagfører Valdemar Hansen som Selskabets Formand, afgik pludselig ved Døden Nytaarsaften 1932 under en Fest paa „Montebello“. Han var overordentlig afholdt i alle Kredse blandt Brødrene, og hans Bortgang var en stor Sorg for Selskabet. Som hans Efterfølger som Formand valgtes den hidtidige Næstformand, Underdirektør *Valdemar Jørgensen* fra Helsingørs Jernskibs- og Maskinbyggeri, der havde været Fuglekonge i 1930, og hvis Skive viser et Prospekt af Værftet. I Underdirektør Jørgensen fik Selskabet den bedst tænkelige Formand, som med en enestaaende Interesse for alt Selskabet vedrørende har helliget sig dets Tarv, og som uden Forklejnelse for nogen anden har Hovedæren for Selskabets smukke Stilling i Dag. Den øvrige nuværende Bestyrelse bestaar af Textilfabrikant *Georg Pedersen* som Næstformand, Stadssekretær *Ulrik Hansen* som Kasserer, Landsretssagfører *Harald Linde* som Sekretær, Overlæge *Aage Sennels* som Læsedirektør, Landsretssagfører *Hugo Engelstoff* som Inventariedirektør, Arkitekt *Volmar Drosted* som Tilsynsførende med Ejendommen, og ikke mindst Købmand *Ove Brammer* som Arrangementsdirektør og Mester for de vellykkede Festligheder, der med passende Mellemrum samler Medlemmerne og deres Damer i Selskabets Lokaler. Ballotationskomitèen bestaar af Møllejejer C. B. Qvistgaard, Rektor V. A. C. Jensen, Tømrermester L. Søegaard, Konsul, Grosserer G. E. Olsen og Smedemester J. P. Poulsen, medens en Plads i Øjeblikket staar ledig; Revisorer er

Overretssagfører J. Gottlieb og Raadmand, Bogholder B. J. Lerche. Hvervet som Selskabets Decisor er en Ærespost for dets ærværdige Seniores. Af de senere Aartiers Decisorer kan nævnes Kommandør Bardenfleth, Købmand Fr. Hilligsøe, Direktør J. C. Brammer, Havnemester F. Hagen, og den sidst valgte, Postkontrollør Kofod, som afgik ved Døden i Forsommeren 1941, hvorfor Posten i Øjeblikket staar ubesat.

Vort gamle Selskab har da nu bestaaet i 175 Aar. som en Institution, i hvilken Byens Borgere har mødtes i broderlig Samdrægtighed, i idrætslig Kappelstrid, og i dagligt Samvær som i festligt Lag. Fra Væggene i dets Lokaler taler de henfarne Slægter til os i Dag om Mænd, der i Troskab og Hengivenhed overfor deres Konge, i Kærlighed til deres Land og deres By, samledes i dette Selskab for at pleje den danske Borgeraand, der, indblæst det Pust fra de store Have, som følger med vor Bys Verdensnavn, altid har kendetegnet Sø- og Handelsstaden Helsingør. Fra Enevældens Konge Christian VII til Folkets Konge Christian X har de danske Kongers Gunst kastet Glans over Selskabet. I gode som i onde Aar har dets Brødre i Fortrøstning lagt deres Anpart af Danmarks Skæbne i Kongens Haand. Maatte det da forundes Kong Christian X at forme vor Skæbne til Frihed, Lykke og Fred! Maatte Helsingørs kongelige privilegerede Skydeselskab bestaa til sene Tider i et frit, dansk Land som Samlingssted for godt Borgersind i Helsingør!

B. J. Lerche.

Selskabets Fuglekonger.

- 1766. Kgl. Vognmester *Peter Siøstedt.*
- 1767. Raadmand *G. J. van Deurs.*
- 1768. Købmand og Vinhandler *Sprunck.*
- 1769. Købmand *C. C. Plum.*
- 1770. Færgemand *J. P. Sodenæs.*
- 1771. Købmand og Sukkerraffinadeur *Späth.*
- 1772. Hs. kgl. H. *Arveprins Frederik.*
- 1773. Toldkammerer, Etatsraad *Putscher.*
- 1774. Købmand *J. U. Schiøning.*
- 1775. Stats- og Geheimecabinetssekretær *Ove Guldberg.*
- 1776. Agent *Arent Claesen.*
- 1777. Postmester *J. Hansen.*
- 1778. *Christian Rohden.*
- 1779. Hs. kgl. H. *Arveprins Frederik.*
- 1780. Raadmand, Cancelliraad *G. J. van Deurs.*
- 1781. Brygger *Jens Sørensen.*
- 1782. Brygger *Peter Buch.*
- 1783. Amtmand, Geheimeraad *H. v. Levetzow.*
- 1784. Capitain i Søetaten *Louis Tuxen.*
- 1785. Bødkermester *Philip Hecht.*
- 1786. Rebslagermester *Bent Svendsen.*
- 1787. Postmester, Cancelliraad *J. Hansen.*
- 1788. Regimentskvartermester, Krigsraad *Petersen.*
- 1789. Købmand *John Diston jun.*
- 1790. Bødkermester *Philip Hecht.*
- 1791. Købmand *J. F. Braunbehrns.*

1792. Bager *Mentz*.
 1793. Klokker *Rønning*.
 1794. Prokurator *C. P. Gamst*.
 1795. Hs. H. *Prins Carl*, Landgreve af Hessen.
 1796. Postmester, Cancelliraad *J. Hansen*.
 1797. Hs. H. *Prins Carl*, Landgreve af Hessen.
 1798. Købmand og Møller *H. C. Meyer*.
 1799. Købmand *Jens Leerbeck*.
 1800. Handskemager *Magnus Svendsen*.
 1801. Fabriqueur *Mentz*.
 1802. Købmand *Michel Karck*.
 1803. Hertug *Frederik Christian* af Augustenborg.
 1804. Urmager og Brygger *Peter Larsen*.
 1805. Malermester *Mohberg*.
 1806. Lieutenant *H. Th. Schrøder*.
 1807. Brygger *Friederich Dichs*.
 1808. Lieutenant, Smedemester *Daniel Lundsteen*.
 1809. Bager *Robertz*.
 1810. Controlleur *Weise*.
 1811. Rebslager *Peter Andresen*.
 1812. Købmand *Niels Ulrich*.
 1814. Premierlieutenant *Engelbret Petersen*.
 1815. Lieutenant *Sanne*.
 1816. Rebslager *Peter Andresen*.
 1817. Købmand *M. J. Malling*.
 1818. Færgemand *Johannes Bakke*.
 1819. Grosserer *Joelson*.
 1820. Bagermester *C. D. Schmidt*.
 1821. Malermester *Mohberg*.
 1822. Møllejejer *T. R. Lund*.
 1824. Skomagermester *D. Hanneman*.
 1825. Købmand *Flies*.
 1826. Kommandant paa Kronborg, Oberst *v. Nægler*.
 1827. Glarmester *Schrøder*.
 1828. Raadmand *C. B. Rogert*.
 1829. Købmand *Troels Lund*.
 1830. Hds. kgl. H. *Prinsesse Lovisa Augusta*, Hertuginde af Augustenborg.

1831. Kobbetsmed *H. Spies*.
 1832. Krigsraad *J. V. Petersen*.
 1833. Lieutenant, Brændevinsbrænder *Grubb*.
 1834. Købmand *E. B. Hilligsøe*.
 1835. Møllejejer *T. R. Lund*.
 1836. Konsul *I. M. Ellah*.
 1837. Hs. kgl. H. *Arveprins Ferdinand*.
 1838. Smedemester *C. Andresen jun.*
 1839. Købmand *K. F. Marstrand*.
 1840. Kommandant paa Kronborg, Kammerherre, Generalmajor *v. Rothe*.
 1841. Købmand *K. F. Marstrand*.
 1842. Murermester *Petersen*.
 1843. Major, Købmand *P. C. Schierbeck*.
 1844. Slagtermester *Nielsen*.
 1845. Amtmand, Greve *Knuth*.
 1846. Mekanikus, Lieutenant *Jantzen*.
 1847. Proprietær *E. S. Resch*.
 1849. Capitain *Ph. Werner*.
 1850. Bataillonschirurg *J. Bischoff*.
 1851. Konsul *Severin Stiesen*.
 1852. Smedemester *Hultmann*.
 1853. Agent *F. A. Serck*.
 1854. Apoteker *Schach August Steenberg*.
 1855. Bataillonschirurg *J. Bischoff*.
 1856. Købmand *K. F. Marstrand*.
 1857. Capitain *Ph. Werner*.
 1858. Kammerherre *J. C. E. Berling*.
 1859. Købmand *H. P. Rasmussen*.
 1860. Tobaksfabrikant *P. Augustinus*.
 1861. Købmand *A. P. Hey*.
 1862. Guldsmed *Berg*.
 1865. Hs. kgl. H. *Kronprins Frederik* (Kong Fr. VIII).
 1866. Købmand *K. F. Marstrand*.
 1867. Tobaksfabrikant *P. Augustinus*.
 1868. Slagtermester *N. H. Svendsen*.
 1869. Commerceraad *J. W. Heyman*.
 1870. Købmand *J. Theo. Lund*.
 1872. Grosserer *M. Poulsen*.

1873. Bogbinder *Emil Poulsen*.
1874. Lods *C. Engelsen*.
1875. Købmand *F. Stilling*.
1876. Fabrikant *W. Klenow*.
1877. Købmand *Harald Jørgensen*.
1878. Købmand *Fritz Harder*.
1879. Købmand *Harald Jørgensen*.
1880. Proprietær *L. Lichtenberg*.
1881. Hs. Maj. *Kong Christian IX*.
1882. Købmand, Konsul *Albert Kaas*.
1883. Købmand *N. A. Sørensen*.
1884. Købmand *K. W. Brammer*.
1885. Borgmester, Overdommer *P. P. Rosenstand*.
1886. Guldsmed *W. Sølv*.
1887. Fabrikant *J. Hagen*.
1888. Købmand *Joachim Brammer*.
1889. Købmand *Engelbrecht Hilligsøe*.
1890. Grosserer *M. C. Holm*.
1891. Kaptajn, Skibsreder *Theo. Koch*.
1892. Købmand *S. Nichum*.
1893. Kommandant paa Kronborg, Oberst *N. C. v. Esmann*.
1894. Købmand *Mathias Jensen*.
1895. Sagfører *Valdemar Hansen*.
1896. Købmand *H. G. Lorentzen*.
1897. Købmand *Chr. Jensen*.
1898. Bagermester *J. C. Poggenborg*.
1899. Teglværksejer *J. C. Brammer*.
1900. Urmager *Kai R. Høite*.
1901. Købmand, Konsul *E. F. Monrad*.
1902. Kommandant paa Kronborg, Kammerherre, Oberst *L. Pontoppidan*.
1903. Planteskoleejer *A. Zeiner-Lassen*.
1904. Sejlmagermester *N. J. Petersen*.
1905. Direktør *Carl Christensen*.
1907. Hotelejer *Ludvig Bertelsen*.
1909. Fabrikant, Etatsraad *Carl Holten*.
1911. Købmand, Konsul *F. C. Brünnich*.
1913. Snedkermester og Møbelfabrikant *Emil Nielsen*.
1915. Landstingsmand, Direktør *C. Tyvede*.

- 1917. Generalkonsul *Carl G. Johnson.*
- 1919. Hs. Maj. *Kong Christian X.*
- 1920. Raadmand, Redaktør *J. M. Welsch.*
- 1921. Direktør, Godsejer *Anders Jensen.*
- 1922. Skibsreder *Andreas Erlandsen.*
- 1924. Kommandant paa Kronborg, Oberst *Chr. Qvist.*
- 1926. Direktør, Konsul *F. Hansen.*
- 1928. Mølleejer, Konsul *C. J. Kallenbach.*
- 1929. Mølleejer *V. B. Qvistgaard.*
- 1930. Underdirektør *Vald. Jørgensen.*
- 1931. Tømremester *L. Søegaard.*
- 1932. Købmand, Konsul *Chr. Andersen.*
- 1933. Købmand, Konsul *Peter Svendsen.*
- 1934. Sogneraadformand, Murermester *Carl Poulsen.*
- 1935. Grosserer, Konsul *G. E. Olsen.*
- 1936. Grosserer, Konsul *Georg Rasmussen.*
- 1937. Ingeniør *Ejner Scherffenberg-Møller.*
- 1938. Direktør *C. C. Klestrup.*

I de Aar, for hvilke der ikke er anført nogen Fuglekonge, har der enten ikke været holdt Fugleskydning, eller Fuglekongen er den samme som det foregaaende Aar, eller der findes hverken Kongeskive eller Protokollat om Fugleskydning.

